№ 20 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזשער טאַגעבלאַט

אבאנעמענטס-פרייז: אין רוסלאנד: א יאהר 8 רובל, א האלב יאהר 4 רובל, א פערטעל יאהר 2 רובל, א חודש 70 קאפ. אין אויסלאנד: א חודש 1 רובל 25 קאפ. ענדערן דעם אדרעס קאסט 15 ק. אדרעסן פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע Лодзь, Петроковская 16. אדרעס פאר דעפעשן: Лодзь. Тагеблатъ

רעדאקציע און אדמיניסטראציע
פעטריקויער 16, טעלעפאן 867.
פיליע אין ווארשוי:
ח. רייזנער, טווארדא 28, טעל. 147-63.

אנאנסען-פרייז: א שורה פעטיט אין טעקסט 1.20 ערשטע או דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 30 קאפ., גראטולאציאנען פערלאבונגס און חתונה-אנזאגען 1-טע זייט 1.50 — לעצטע זייט 1 רובל. ניט אנגענומענע ארטיקלען הערען נים צוריקגעשיקט. פאר'ן אינהאלט פון אנאנסען איז די רעדאקציע ניט פעראנטווארטליך.

23 יאנואר (5 פעברואר) 1914. | דאנערשטאג ט' שבט תרע"ד | זיבענטער יאהרגאנג

הערמיט, האבען וויר די עהרע מיטצוטהיילען, דאס וויר ערעפנען דען 25-טען יאנואר (7 פעברואר) 1914, אין לאדז, איין הורט-לאגער, צום פערקויפען אלע דורך אונס אויסגעארבייטעטע וואַרען.
דער לאגער בעפינדעט זיך אויף צעגעלניאנא שטר. № 39
האכאכטונגספאל
פערוואלטונג דער מאנופאקטור-געזעלשאפט
„עמיל צינדעל" אין מאסקוי.

סאַווענקאָ לייקענט אָב זאַמיסלאַווסקי'ס רייד.

אַ השתדלות פון בייליס'עס פערטיידיגער וועגען די „זאַבליכע בעוויזען".

סאַווענקאָ נעגען זאַמיסלאַווסקי'ן.

קיעוו (ספ. צום ל. ט.) דער „רעדאַקטער" דומע-דעפוטאַט און נעהנ-זענער מיטארבייטער פון „קיעוולאַנין", סאַוועגקאָ האָט צוגעשיקט אַ טעלע-גראַפישע מעלדונג, אין וועלכער ער לייקענט אָב זאַמיסלאַווסקי'ס ער-קלערונג אויפ'ן שולגין-פראָצעס, אַז ער סאַוועגקאָ, זאָל כלומר'שט האָבען געזאָגט, אַז שולגין איז ארויסגעטרע-טען למובת בייליס'ן צוליעב דעם וואָס ער האָט אָבגעקויפט אַ צוקער-זאַוואָד און ער נויטיגט זיך אין יודי-שען קרעדיט. סאַוועגקאָ פערזיכערט אַז ער האָט דאָס קיינמאָל ניט גע-זאָגט און זאַמיסלאַווסקי'ס ערקלערונג איז שקר וכזב.

שטשעגלאָוויטאָוו און דער שולגין-פראָצעס.

קיעוו (ספ. צום ל. ט.) ווי בע-וואוסט, האָט צום שולגין-פראָצעס גע-זאָלט קומען דער יוסטיץ-מיניסטער שטשעגלאָוויטאָוו. צוליעב דעם אָבער, וואָס דער מיניסטער האָט זיך דער-וואוסט, אַז שולגין וועט אויף'ן פראָ-צעס ניט ארויסטרעטען מיט זיינע דאָקומענטאַלע ענטדעקונגען, דעריבער איז ער ניט געקומען.

אַ השתדלות פון בייליס'עס פערטיידיגער.

פעטערבורג (ספ. צום ל. ט.) עס איז פערעפענטליכט געוואָרען די מעלדונג, וואָס בייליס'עס געוועזענע פערטיידיגער האָבען צוגעשיקט צום יוסטיץ-מיניסטער שטשעגלאָוויטאָוו מיט דער בקשה, מען זאָל ניט פער-ניכטען די „זאַכליכע בעווייזען" פון „יושטשינסקי-פראָצעס" כדי צו געבען די מעגליכקייט צו געפינען די אמת'ע מערדער פון יושטשינסקי'ן.

בעשטראָפט יודישע רעדאַקטאָרען.

ווילנא (ספ. צום ל. ט.) די רעדאַקטאָרען פון די פערמאַכטע צייטונגען „דער שטערן" און „דער טאָג" זענען בעשטראָפט געוואָרען צו 100 רובל שטראָף פאַר אַרטיקלען וועגען לאַבאַר און וועגען די יודישע גרושים.

קאָנפיסקירט בייליס-זשעטאָנען.

ביאַליסטאָק (ספ. צום ל. ט.) די פאָליציי האָט קאָנפיסקירט זשע-טאָנען מיט בייליס'עס פאָרטרעט.

ווילי פערערא בעקומען אַן אַלערהעכסטע מתנה.

פעטערבורג (פ.) דאָס בעוואו-סטע וואונדער-קינד ווילי פערערא, וועל-כער האָט דיריזשירט מיט אַן אָרקעס-טער אין דער אַנוועזענהייט פון זיין מאַיעסטעט דעם קייזער, האָט בעקומען אַ מתנה אַ גאָלדענעם זייגער מיטן מלוכה-הערב, אויך זיינע עלטערן האָ-בען בעקומען טייערע מתנות.

אַ ווידערשטאַנד פון די „הייליגע באַטאַליאָנען".

וויען (ספ.) פון וואַלאָנאַ מעלדעט מען, אַז די זשאַנדאַרמען-אַבטיילונג, וועלכער איז ארויסגעשיקט געוואָרען צו באַוואַכען די שטאָדט פרעוועסטי, האָט בעגעגענט אַ שטאַרקען ווידערשטאַנד מצד די אַזוי גערופענע הייליגע גריכישע באַטאַליאָנען.

אַ געשפרעך מיט שלום-עליכם'ן

אין פאַריז וויילט איצט דער ליעבער שריפטשטעלער שלום-עליכם. אין אַ געשפרעך וואָס אַ מיטאַרבייטער פון אַ העברעאישער צייטונג האָט געהאַט מיט איהם, האָט איהם שלום-עליכם געזאָגט, אַז ער גרייט זיך צו פאָהרען אין גיכען קיין ארץ-ישראל און דאָרט וועט ער פאָרלעזען זיינע שאַפונגען אויף העב-רעאיש און ער וועט אויך רעדען בכלל העברעאיש. פריהער האָט ער געצווייפעלט צי ער וועט קענען רעדען אַ ריכטיגען העברעאיש, אָבער אין ארץ-ישראל מוז אַ יוד פעריודישען זיין שפּראַך.

וועגען דעם שפּראַכען-קאַמפּף אין ארץ-ישראל האָט ער זיך אויסגעדריקט:

— מען דאַרף פיהרען פאַר העברע-איש נישט נאָר אַ פערטיידיגונגס-קאַמפּף, נאָר אפילו אַן אַנפאַל-קאַמפּף נעגען דער-פרעמדער ווירקונג ביז מען וועט זי בעקעמפען. איך פאָר מיר קאָ נישט ארויסטרעטען אין קאַמפּף, ווייל איך האָב שלום און שטרעב צו שלום, אָבער די דאָזיגע מלחמה, איז אַ מלחמת-מצוה פאַר יעדען יוד. די דייטשע יודען, די מיוחסים גיבען אונז אַ צוגעהערען מיט יעדערע בעוועגונג זייערע: מיר זענען דאָך אייראָפּעאישע יודען, דייטשע יודען, עלעגאַנטע יודען, מיוחס'דיגע יודען און איהר ווילדע ווייסט מיט וועמען איהר רעדט, מיר האָבען די מאות און די דעות, מיר, מיר, מיר...

די יודען פון ארץ-ישראל האָבען אָבער איצט בעוויזען, אַז מיר זענען העברעאישע יודען, אַז מיר זענען אַ פאָלק און דער קאַמפּף פאַר העברע-איש—וואָס פאַר אַ פרייד איז ער, פאַר ברויט האָבען מיר שוין געקעמפט אין פיעל לענדער, פאַר רעכט האָבען מיר שוין אויך געקעמפט אָבער מיט ווענינ קרעפטען, איצט קעמפען מיר פאַר דער בעפרייאונג פון אונזער שפּראַך, מיר קעמפען איצט מיט די מיוחסים און שטאַרקע און איך גלויב באמונה שלמה, אַז מיר וועלען אָבהאַלטען אַ נצחון.

דאַן איז דער געשפרעך אריבער ווע-גען ענין בייליס און שלום-עליכם האָט דערצעהלט, אַז ער האָט איהם געשיקט זיינע ווערק אלס מתנה און האָט זיך מיט איהם דורכגעשריבען, אַז בייליס האָט איהם געשריבען דאָס נאָך די ספר-תורה, וואָס ער האָט בעקומען זע-נען זיינע ווערק ביי איהם דאָס טייער-סטע. דאַן האָט שלום-עליכם איהם גע-זאָגט, אַז ער פיהלט זיך געזונד אַזוי, אַז ער קאָן אונטערנעהמען אַ רייזע קיין רוסלאַנד, וואו ער וועט מאַכען אַ טור-נע איבער די גרעסערע שטעדט, פון דאָרט וועט ער פאָהרען קיין איטאַליען אויף אַ קורצע צייט און דערנאָך קיין ארץ-ישראל און עס קאָן אויך זיין, אַז ער וועט גלייך פון רוסלאַנד פאָהרען קיין ארץ ישראל.

לעצטע לאָדזשער נייעס.

די פערזאַמלונג פון דער לייה-קאַסע ביים „קאַמי-פעראיין".

(ג) נעכטען אין אָווענד איז אין איי-גענעם לאָקאַל (פּראָמענאַדע 21) אונ-טער'ן פאָרזיץ פון ה' מיעטשיסלאַוו פייגקעל פאַרגעקומען די יעהרליכע פערזאַמלונג פון די מיטגליעדער פון דער לייה און שפּאַר-קאַסע ביים „קאַמי-פעראיין".

דער בילאַנס און טהעטיגקייטס-בע-ריכט וועט נאָך קורצע דעבאַטען בע-שטעטיגט. די פערזאַמעלטע פערטיילען דעם פערדיענסט 10 פּראָצענט אויפ'ן גרונד-קאַפּיטאַל און 3 פּראָצענט אויף דיווידענדע פאַר די מיטגליעדער. די פערזאַמעלטע בעשטעטיגען דאַן דעם בודזשעט אויפ'ן היינטיגען יאָהר אין דער סומע פון 450 רובל.

צום סוף קומען פאַר די וואַהלען, וועלכע געבען פאָלגענדע רעזולטאַטען: אין דער פערוואַלטונג ווערען צוגע-וואָהלט די ה"ה מ. שענוויץ און ס. קאַלמאַנאָוויטש. אין ראַט די ה"ה מ. א. ווייגרייך, וו. נאַפּטאַל און מ. זאַקס, אין רעוויזיאָנס-קאָמיסיע זענען געוואַהלט געוואָרען די ה"ה ס. קאָוועגאָקי, קנאָ-ראָווסקי און א. אַבראַמאָוויטש.

וועגען האַנדוועקער אַבטיילונגען אין די שולען.

(ג) אין דער אַנוועזענהייט פון שול-אינספּעקטאָר שטשעגלאָוו איז נעכטען אין אָווענד אין מאַגיסטראַט פאַרגעקו-מען אונטער'ן פאָרזיץ פון פּרעזידענט אַ זיצונג פון די פעראייניגטע שול-קאָמיסיעס, אויף וועלכער ס'איז בע-טראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען איינ-פיהרען האַנדוועקער-אַבטיילונגען אין די עלעמענטאַר-שולען.

ס'איז ענטשטאַנען אַ פּראָיעקט איינ-צופיהרען אין די עלעמענטאַר-שולען די האַנדוועקער-אַבטיילונגען פון מע-כאַנישע שלאָסעריי און וועבעריי. די איינריכטונג פון די דערמאָנטע פאַכען דאַרף אָבקאָסטען פאַר איין שולע 13010 רובל און די יעהרליכע אויס-גאַבען דאַרפען בעטרעפען 21060 רובל.

דער שול-אינספּעקטאָר לענט פאַר, אַז די רעגירונג זאָל אויף דער איינ-ריכטונג פאַר די אַבטיילונגען געבען די 84 טויזענד רובל וועלכע זיינען בע-שטימט אויף צו פערברייטערן דעם אַלגעמיינעם שול-נעץ. די פערזאַמעלטע שטימען ניט איין מיט'ן פאָרשלאַג און בעשליעסען אַז ווען די רעגירונג וויל

איינפיהרען די האַנדוועקער-אַבטיילונגען זאָל זי דערויף בעשטימען אַ בע-זונדערע סומע און נישט דאָס געלד וואָס ס'איז בעשטימט געוואָרען אויף צו עפענען נייע עלעמענטאַר-שולען.

אַ פערזאַמלונג פון אַפּטייקען סקלאַדען-בעזיצער.

(ג) נעכטען אין אָווענד איז אויף פּעטריקאָווער 56 אין איינענעם לאָקאַל פון „פעראיין פון די בעזיצער פון אַפּטייקער-סקלאַדען" פאַרגעקומען די יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג פון די מיטגליעדער, אויף וועלכער ס'איז בע-שטעטיגט געוואָרען דער טעטיגקייטס-בעריכט פון פערגאַנגענעם יאָהר און דער בודזשעט און עס איז אויסגעקליבען געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג.

אַ זעלבסטמאָרד פון אַ יודישען יונגענמאַן.

(ג) אין דער נאַכט פון דינסטאָג אויף מיטוואָך האָט מען אויף שייבלער'ס מאַרק געפונען אין אַ בעוואוסטלאָזען צושטאַנד אַ יודישען יונגענמאַן, דער ארויסגערופענער דאָקטאָר פון פּאָגאָ-טאָוויע האָט פעסטגעשטעלט, אַז ער איז פערגיפטעט און האָט איהם אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד אָבגעפיהרט אין אַלעקסאַנדער-שפּיטאַל. נעכטען אין דערפריה איז דער אונבעקאַנטער יונ-גערמאַן געשטאָרבען.

ווי ס'שטעלט זיך ארויס איז דער יונגערמאַן דער 19 יעהריגער גדליה קראַוזע פון ראָקיטשינער 28. די סיבה פון'ם זעלבסטמאָרד איז אַרבייטסלאָזיג-קייט, מיט דער לויה פון ק. בעשעפ-טיגט זיך די חב"ה „חסד של אמת".

אחרי מחלה כבדה גוע ויאסף אל עמיו אתמול נ"ע
יצחק ב"ר יוסף וואלקאָוויסקי
בשנת ששים ושתים לימי חייו.
הלויה תהי היום בשעה 12 בצהרים
מבית האבל וואָלטשאָנסקע 70
משפחתו המתאבלת 109

אין
פעטראָקאָוו
נאָוואָראַדאָמסק
טשענסטאָכאָוו
בענדין
סאָסנאָוויץ
זאַווערטשע
וועלען היינט די לעזער פון לאָדזשער טאַגעבלאַט שוין בעקומען ביי אונזערע פערטרעטער דעם 1-טען און דעם 2-טען באַנד פון פּראָפּעסאָר גרעץ'ס „יודישע געשיכטע", וועלכע מיר גיבען יעצט צו וואָכען נור פ"ר אונזערע לעזער צום שפּאָט בילינען פרייז פון נור 20 קאָפּ. פ"ר אַ באַנד.

וועד קען נאָך ניט
די
אויסגעצייכנעטע
פאַפּיראָסען

10 שט. 6 קאָפּ
„לאַפערם" געז.

אונזערע לעזער, וועלכע האָבען נאָך ניט בעקומען
דעם ערשטען באַנד פון דער „יודישער געשיכטע",
וועלכע מיר גיבען אלס שפּאָט בילינע צו 20 קאָפּ. פאַר אַ באַנד, קענען זי בעקומען ביי די צייטונגס-פערקויפער אָדער ביי אונז אין אַדמיניסטראַציע
נור נאָך היינט און מאָרגען.

ערב אַ נייע רעוואָלוציע אין פּאָרטוגאַל.

מאַדריד (ספּ.) אין די גרעניץ-פּראָווינצען געהען ווידער אַרום ידיעות וועגען אַ נייע רעוואָלוציע וואָס גרייט זיך צו אין פּאָרטוגאַל. די צייטונגען מעלדען פון בינאַ, אַז ווי פיעל מאָנאַר-כיסטען, וועלכע פאָהרען איצט אַרום פון פּאָרטוגאַל, ערקלערען, איז געפּלאַנט אַ נייער אויפשטאַנד פון מיליטער אין פּאָרטוגאַל. די שפּאַנישע רעגירונג, האָט ביז איצט נישט בעקומען קיין בעשטעטיגונג פון די ידיעות פון בינאַ.

אַ נייער קאַמפּף צווישען גריכענלאַנד און אַלבאַניען.

אַטהען (ספּ.) לויט די ידיעות, וואָס קומען אָן פון עפּירוס איז נעכטען ביים דאָרף סאַראַפּאַליס ווידער פאָר-געקומען אַ קאַמפּף צווישען די גריכען און די אַלבאַניער, ביי וועלכען די גריכען האָבען זיך בענוצט מיט זייער אַרטילעריע און די אַלבאַניער פער-טריבען.

אַן אַנפאַל אויף אַ צוג.

קאָשיץ (ספּ.) נישט ווייט פון דער סטאַנציע משאַש האָבען באַנדיטען גע-מאַכט אַן אַנפאַל אויף אַ צוג. זיי האָ-בען פערוואונדעט עטליכע באַהן-בע-אַמטע, איינעם פון די קאָנדוקטאָרען איז געלונגען אָבצושטעלען דעם צוג. איינער פון די באַנדיטען האָט פון אַ רעוואָלווער אויף זיך אויסגעשאָסען און איז אויפ'ן אָרט דערהרג'עט געוואָרען, דעם צווייטען האָט מען ארעסטירט.

אַן אַלערהעכסטער בעפעהל צו די אָפיציערען.

פעטערבורג, אָפיציעל. (פּ.) פאַר דער לעצטער צייט זענען פאָרגע-קומען עטליכע פאַלען, וואָס האָבען געהאַט ניט-געוואונשטע רעזולטאַטען און האָבען בעוויזען די טאַקטלאָזיגקייט מצד די אָפיציערען און צוזאַמען מיט דעם האָט זיך ארויסגעוויזען, אַז זיי זענען נישט געגוג זיטליך; דאָס איז צוזעהן מצד די מיליטער-בעאַמטע, און אויך פון די עלטערע קאָלעגען, וועלכע זענען פערפּליכטעט צו געבען די גע-העריגע ריכטונג די יונגע אָפיציערען. זיין מאַיעסטעט דער קייזער האָט בע-וואויליגט בעזונדערס אויפמערקזאַם צו מאַכען אויף דער ערציהונג און האָט אַלערהעכסט בעפוילען, אַז ס'זאָלען אָנגענומען ווערען די ענערגישסטע מיטלען, אַז אין דער צוקונפט זאָלען אַזעלכע פאַלען נישט פאָרקומען.

מיטטהיילענדיג וועגען אַזאַ אַלער-העכסטען בעפעהל, נעמען איך פאַר נויטיג אויפמערקזאַם צו מאַכען אַלע מיליטער-בעאַמטע אויף דעם, אַז דער מאַנגעל אין דער נישט-געהעריגער מי-ליטער-ערציהונג פון אָפיציערען-שטאַב, איז דער ערשטער בעווייז, אַז ס'פעהלט די געהעריגע איגערליכע אָרדנונג און אַזאַ קאָמאַנדיר קאָן נישט אָנערקענט ווערען, אַז ער ערפילט זיין בעשטי-מונג, די אָפיציערען ווערען אויפמערק-זאַם געמאַכט, אַז די הויכע עהרע צו טראָגען דעם אָפיציערס-מונדיר, פער-פליכטעט יעדען, וואָס טראָגט דעם מונדיר, אַז ער זאָל אָפּהיטען, אַז עס זאָלען נישט פאָרקומען קיין שום איני-צידענטען.

אונטערגעשריבען: קריעגס-מיניסטער, גע-נעראַל-אַדיוטאַנט סוכאָמלינאָוו.

געשטאָרבען פּראָזאָראָוו.

פעטערבורג (פּ.) דאָ איז גע-שטאָרבען דער פאָרזיצענדער פון פּעטערבורגער בעזירקסגעריכט פּראָזאָראָוו.

די „בצלאל"-אויסשטעלונג אין ניו-יאָרק.

(פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

א פֿרעהליכע וואָך האָבען מיר די וואָך געהאַט, אַ יודישע שמחה, אַ היימליכע דעמאָנסטראַציע פֿאַר יודישע קונסט; ווער ס'האָט נאָר געהאַט אין זיך אַ געפֿיהל צו קונסט און צו יודישקייט, האָט זיך געפֿרעהט. אין גאַנץ ניו-יאָרק האָט מען געהאַלטען אין איין רעדען פֿון דעם יודישען געשעהעניש,— דאָס איז די „בצלאל"-אויסשטעלונג, וועלכע איז איינגעאָרדנעט געוואָרען אין דעם גרעסטען און שענסטען זאַל, וואָס ניו-יאָרק פֿערמאָגט.

די ערעפֿנונג איז געווען אַ פֿייערליכע. דער פֿאָרזיצענדער פֿון די היגע ציוניסטען ד"ר מאַגנעס האָט געעפֿענט די אויסשטעלונג מיט אַ שעהנער רעדע, דערנאָך האָט גערעדט פּראָפֿעסאָר שאַץ אין העברעאיש. ער האָט דערצעהלט, ווי אַזוי די קונסט-שולע האָט זיך געגרינדעט. דערמיט האָט זיך די אָפֿיציעלע ערעפֿנונג געענדיגט. באַלד ביי'ם ערשטען מאָל איז דער זאַל געווען כמעט איבערפֿולט, די בעגייסטערונג איז געווען זעהר גרויס; די יודישע קונסט-אויסאַרבייטונגען האָבען אַרויסגערופֿען אַ התפּעלות ביי'ם פּובליקום, וואָס איז ניט מיעד געוואָרען שעה'ן לאַנג צו בעטראַכטען די אַלע פּרעכטיגע זאַכען, וואָס ווערען אויסגעאַרבייט אין דער בצלאל-שולע.

די אויסשטעלונג האָט צוגעצויגען די גאַנצע אינטעליגענץ פֿון ניו-יאָרק, אויך פֿיעל אַנגעזעהענע קריסטען, געלעהרטע וועלכע זענען געקומען און האָבען בעוואונדערט די אַרבייט פֿון דער יודישער קונסט-שולע; צווישען די קריסטליכע געסט איז אויך געווען דער ביבליאָטעקאַר פֿון די ניו-יאָרקער עפֿענטליכע ביבליאָטהעק ליבּרע, וועלכער האָט געקויפֿט אַ מגילה, קינסטלעריש געשריבען און אַריינגעלעגט אין אַ קינסטלעריש אויסגעאַרבייטער שטייטעל. ער האָט אויך געקויפֿט אַ טעפּיך און אַנדערע זאַכען.

און פֿון יודען זענען געווען די גרעסטע יודישע מיליאָנערען, ווי נאַטאַן שטרויס מיט די פֿרוי, וועלכער האָט געקויפֿט פֿאַר אַ פּאָר טויזענד דאָלאַר פֿערשיעדענע זאַכען, ער האָט אַ לענגערע צייט גערעדט מיט'ן פּראָפֿעסאָר שאַץ, וועלכער האָט איהם אַלעס געוויזען און ערקלערט. שטרויס האָט גערעדט אַ צובראָכען יודיש (אָדער דאָך יודיש).

אויך דער בעוואוסטער פֿילאַנטראָפּ יעקב שיף איז געקומען אויף מאָרגען באַלד אין דער פֿריה, ווי מען האָט נאָר געעפֿענט דעם זאַל. ער האָט עס אַזוי אויסגעפּאַסט, כדי קיינער זאָל איהם ניט זעהן. שיף האָט געקויפֿט פֿאַר 150 דאָלאַר זאַכען, די לעצטע טעג האָט אויך בעזוכט די אויסשטעלונג דער בעוואוסטער אָסקאַר שטרויס מיט זיין פֿרוי, וועלכע האָבען איינגעקויפֿט פֿערשיעדענע זאַכען, אינטערעסאַנט איז, אַז צווישען די קויפֿער זענען אויך געווען צטליכע גלחים.

דער אינטערעס צו דער אויסשטעלונג איז געווען אַזוי גרויס, אַז ס'איז געקומען זעהר פֿיעל מענשען פֿון די אַרומיגע שטעדט. אויסערדעם האָט מען זיך פֿון פֿיעל שטעדט געווענדעט קיין ניו-יאָרק מיט דער ביטע, אַז מען זאָל די בצלאל-אויסשטעלונג אויך אַ היין אַריבערפֿיהרען. צווישען אַנדערע איז אויך געקומען אַ איינלאַדונג פֿון ב. פּלעטינג דעם פֿאָרזיצענדען פֿון דער קינסט-אַקאַדעמיע אין בופֿאַלאָ איינצואָרדנען אין בופֿאַלאָ אַ בצלאל-אויסשטעלונג.

די אויסשטעלונג אין ניו-יאָרק האָט געדויערט איינאונצוואַנציג טאָג און איז געשלאָסען געוואָרען. ביי'ם שליסען האָט געהערשט אַ ענטוזיאַסטישע שטימונג, טויזענדער מענשען האָבען זיך געפֿונען אין זאַל, הונדערטער זענען געשטאַנען אויף דער גאַס, ווייל צוליעב דער ענגשאַפֿט האָבען זיי נישט געקאָנט אַריין. אַ אָרקעסטער פֿון 90 פֿערזאָן האָט געשפּיעלט און דער עולם האָט פֿאַר בעגייסטערונג מיטגעזונגען. נאָך מעהר האָט זיך פֿערשטאַרקט די פֿייערליכקייט און די בעגייסטערטע שטימונג, בעת ס'זענען אָנגעקומען זעהר פֿיעל קינדער פֿון די נאַציאָנאַלע שולען מיט זייערע לעהרער. די קינדער האָבען פֿערבראַכט אַ האַלבען טאָג און האָבען אַרומגעמאַרשירט איבער'ן זאַל זינגענדיג נאַציאָנאַלע ליעדער, יודישע און העברעאישע פֿאָלקס-ליעדער. פּראָפֿעסאָר שאַץ האָט זיי געוויזען די פֿערשיעדענע בצלאל-אויסאַרבייטונגען און האָט געהאַלטען פֿאַר זיי אַ וואַרימע רעדע און זיי ערקלערט, וואָס איז אַזוינס בצלאל. דערנאָך האָט ער זיי בעגריסט אין נאָמען פֿון די שול-קינדער אין פּאַלעסטינאַ און האָט זיי צום אָנדענקען געגעבען קאַרטען מיט בילדער פֿון ארץ-ישראל.

צווישען דעם גרויסען עולם איז אויך געווען פּראָפֿעסאָר שעכטער און דער יונגער מיליאָנער שטרויס מיט דער פֿרוי, וועלכע האָבען ערשט די טעג חתונה געהאַט. זיי האָבען אויך געקויפֿט פֿאַר אַ פּאָר טויזענד דאָלאַר פֿערשיעדענע קונסט-זאַכען.

צום שלוס האָט פּראָפֿעסאָר שאַץ זיך געווענדעט מיט אַ לענגערער רעדע צום פּובליקום און האָט אָנגעוויזען אויף דעם גרויסען מאָראַלישען און פֿינאַנציעלען ערפֿאָלג, וואָס די אויסשטעלונג האָט געהאַט אין ניו-יאָרק.

די היגע אויסשטעלונג, האָט ער געזאָגט, איז געווען די ערפֿאָלגרייכסטע, וואָס ער האָט ווען עס איז געהאַט. אַזאַ בעגייסטערונג פֿון קליין ביז גרויס ווי אין ניו-יאָרק האָט ער אין ערגעץ נישט בעגעגענט; אויך די פּרעסע, האָט ער געזאָגט, האָט אַרויסגעוויזען זעהר פֿיעל סימפּאַטיע דער אויסשטעלונג. יעצט פֿאָהרען מיר קיין באַלטימאָרע, וואו די אויסשטעלונג עפֿענט זיך דעם ערשטען פֿעברואַר, נאָכדעם וועלען מיר בעזוכען באָסטאָן, פֿילאַדעלפֿיא, פּיטסבורג, בופֿאַלאָ און נאָך אַנדערע שטעדט.

אַ בעזונדערס שטאַרקען אינטערעס האָט די בצלאל-אויסשטעלונג אַרויסגערופֿען אין די היגע יודישע קונסט-קרייזען. פֿיעלע בעריהמטע יודישע קינסטלער ווי וויקטאָר, ד. ברענער, לעאָ עלצינגער און אַנדערע האָבען געשענקט די בעסטע פֿון זייערע ווערק פֿאַר'ן „בצלאל"-מוזעאום, וואָס געפֿינט זיך אין פֿערבינדונג מיט דער שולע אין ירושלים. אויך האָט זיך געגרינדעט אַ גרופּע פֿון יודישע מאַלער און סקולפּטאָרען מיט דעם צוועק אַליין צופֿאָהרען אָדער צו העלפֿען זייערע חברים אַוועקצופֿאָהרען קיין ירושלים און דאָרט אַרבייטען אַלס יודישע קינסטלער.

ניו-יאָרק, 20 יאַנואַר. מ. חמץ.

טאָג-נאָטיצען.

די באַלוטער צדקה-חברות.

פֿערשטעהן, אַז מען איז קראַנק איז נאָך ווייניג; מען מוז אָנגעהמען מיטלען, ראַדיקאַלע מיטלען די קראַנקהייטען צו דערווייטערן, די פֿאַלשטענדיג אויסצוהיילען...

דאָס איינציגע ווילט זיך אויך זאָגען די באַלוטער צדקה-חברות.

זיי לעבען אַלע, איינע ווי די צווייטע איבער אַ שווערען קריזיס; זיי פֿיהרען אַ קלעגליכע עקזיסטענץ און קיין איינציגע פֿון זיי קאָן איהרע אויפֿגאַבען דערום נישט ערפֿילען.

אַלע באַלוטער צדקה-חברות זענען קראַנק, שווער קראַנק און זיי נויטיגען זיך אַליין אין הילף...

זיי פֿערשטעהען עס די חברות; זיי האָבען שוין מודה געווען אין זייער קראַנקהייט; זיי האָבען שוין מודה געווען, אַז זיי דאַרפֿען מיטלען, רפֿואות...

זיי האָבען שוין זאָגאַר געמאַכט געוויסע שריט אויסצוגעפֿונען די מיטלען, אויסצוזוכען די געהעריגע תרופֿות, זיי האָבען געמאַכט איינציגע שריט און — געבליבען אין מיטען וועג...

זיי זענען געבליבען בלויז ביי'ם פֿערשטעהן זייער לאַגע; זיי האָבען אָבער נאָך נישט דעם געהעריגען מוט צו מאַכען די נויטיגע אָפּעראַציע, וועלכע קאָן זיי אַלעמען ראַטעווען פֿון אונטערגאַנג.

נאָכמעהר, די ראַזיגע עטליכע באַלוטער חברות ווייסען, אַז די ראַזיגע אָפּעראַציע איז זייער איינציגע הילף, דאָס איינציג זיכערע מיטעל און פֿונדאַמענטען—פֿעהלט דער מוט צו דער אָפּעראַציע...

רוכט זיך, אַז אויף די איינציגע קאָנסיליומס צו ראַטעווען די גוסס'דיגע חברות האָט מען איינגעפֿונען, אַז די איינציגע הצלה איז—פֿעראיינעגען אַלע חברות אין איין חברה.

און ווען מען האָט זיך גענומען דאָס דאָזיגע מיטעל פּראַקטיש אָנווענדען; און מען האָט ענדליך געדאַרפֿט דורכפֿיהרען די אָפּעראַציע, האָט זיך ביי אַלעמען די הענד אַראָפּגעלאָזען...

און איז פֿאָרגעקומען די גענעראַל-פֿערזאַמלונג פֿון „משמירת-החולים" האָט מען ווידער געקריגען גבאים און אַלץ איז אַראָפּ, ווי די חברה וואָלט געווען פֿאָלקאָם געזונד.

און האָט איינער דערמאָהנט, אַז די חב"רה איז פֿאַרט קראַנק, האָט מען ווידער געהייסען די נייע פֿערוואַלטונג פֿיהרען אונטערהאַנדלונגען...

נאָר האָט די אַלגעמיינע פֿערזאַמלונג אויך פֿערשטאַנען, וואָס עס קאָן אַרויסקומען פֿון אַזעלכע אונטערהאַנדלונגען, בעת עס פֿעהלט דער ווילען צו געהן אויף פּשרות און צוליעב טובת הכלל אַ ביסעל מוחל צו זיין אויף כבוד און אַ ביסעל טהון פֿנוגע פּערזענליכע אַמביציעס?

ווען זי וואָלט עס יאָ פֿערשטאַנען, וואָלט מען נישט אָנגענומען אַזאַ פּלאַטאָנישען וואונש, בעת עס האַנדעלט זיך וועגען העלפֿען הונדערטער אָרימע לייט.

די באַלוטער אָרימע לייט, וועלכע זענען דאָך טאַקי די סאַמע עלענדע און אומגליקליכע, ווערען אין די לאָדזער צדקה-חברות נישט אַזוי ערעל בעהאַנדעלט.

און ווען מען גיט שוין יאָ אַ מאָל אַ באַלוטער, טהוט מען איהם עס די גרעסטע טובה; נאָר בכלל האָבען די באַלוטער ווייניג וואָס צו האָפֿען אויף דער גוטהאַרציגקייט פֿון לאָדזער „בעלי-טובות" און די, וואָס שטעהען צו זיי נאָהענט, די באַלוטער בעלי-בתים מוזען דאָס אין זינען האָבען.

זיי מוזען עס אין זינען האָבען און זיך אויפֿהערען צו שפּיעלען און גרינדען פֿעראיינען, און פֿיהרען אונטערהאַנדלונגען א. אז. וו.

די באַלוטער בעלי-בתים דאַרפֿען איין מאָל פֿאַר אַלע מאָל וויסען, אַז באַלוט נויטיגט זיך אין איינער אַ רעכטער און אַ קרעפֿטיגער הילף-אינסטיטוציע און נישט אין 3—4 קרענקליכע, קבצנישע און הילפֿלאָזע חברות...

און ווען די באַלוטער בעלי-בתים וועלען דורכנעררונגען ווערען מיט אָט דעם געדאַנק, אויפֿהערען צו פֿיהרען בלויז אונטערהאַנדלונגען און יעדער וועט אַ ביסעל מותר זיין אויף כבוד און ענאַאיסטישע אַמביציעס—דאַן וועט זיך לייכט איינגעבען דורכצופֿיהרען דעם אַזוי געווינשטען פּראָיעקט.

און וועלען זיי בעת די אונטערהאַנדלונגען געדענקען די ביטערע נויט, וואָס הערשט אין באַלוט און דעם שרעקליכען דלות פֿון באַלוטער אָרימע לייט — וועלען די חבלי לידה פֿון דער פֿעראייניגונג פֿון באַלוטער צדקה-חברות פֿיעל לייכטער זיין...

לאַזאַר י.

דער נייער איינוואַנדערונגס-געזעץ אין אַמעריקאַנישען פּאַרלאַמענט.

ווי דער טעלעגראַף האָט שוין מיטגעטיילט, האָבען זיך דעם פֿערגאַנגענעם שבת אָנגעהויבען די דעבאַטען אין אַמעריקאַנישען פּאַרלאַמענט וועגען דעם נייעם איינוואַנדערונגס-געזעץ, לויט וועלכען יעדערער עמיגראַנט מוז קענען לייענען און שרייבען. ווי בעוואוסט איז דער דאָזיגער פּראָיעקט אָנגענומען געוואָרען נאָך אין פֿאָריגען פּאַרלאַמענט, נאָר טאַפֿט האָט דעם בעשלוס אָבגעוואָרפֿען. די פֿראַגע האָט אָבער נאָך אַ מאָל אַריינגעטראָגען פֿאַר אַ יאָהרען דער רעפּובליקאַנער בערנעט.

אום צו שטעלען דעם פּראָיעקט איצט אויף דער טאָגעס-אָרדנונג האָט געמוזט זיין, לויט דעם אַמעריקאַנישען געזעץ, אַ רוב דעות. ווי עס ווייזט אויס, איז אַזאַ רוב דעות געווען און דעם פּראָיעקט איז אויסגעשטעלט געוואָרען אויף דעם טאָגעס-אָרדנונג, דערפֿון איז אויך צו זעהן, אַז דער פּראָיעקט וועט אַדורכגעהן, ווייל ער האָט פֿאַר זיך אַ מעהרהייט.

די פֿאָדערונג צו בעגרענעצען די עמיגראַציע שטיצען איצט נאָר די אַרבייטער-אָרגאַניזאַציעס, ווייל זיי ווילען אַזוי אַרום פּטור ווערען פֿון ביליגע הענד און פֿון שטרייק-ברעכער. די אַרבייטער, וועלכע אַרבייטען פֿאַר ביליגע פּרייזען זענען איבערהויפּט: די סלאַווען, איטאַליענער און יודען.

די יודישע דעפּוטאַטען האָבען זיך אַרויסגעזאָגט געגען פּראָיעקט און זיי פֿערלאַנגען אויך אַריינצולאָזען פֿריי סלאַווען און איטאַליענער. דער דעפּוטאַט גאָלדפֿאָגעל האָט אויפֿגעוויזען אין זיין רעדע, אַז דאָס פֿאָדערן אַ בילדונגס-צענז פֿון איינוואַנדערער איז געגען דעם גייסט פֿון די אַמעריקאַנישע גרינדונגען. פֿיעל פֿון די בעסטע בירגער פֿון אַמעריקאַ, וואָס מיר האָבען איצט זענען געווען אַנאַלפֿאַבעטען ווען זיי זענען געקומען קיין אַמעריקאַ. די אימיגראַציע האָט אַ סך צוגעהאָלפֿען דערצו, אַז אַמעריקאַ זאָל זיך ענטוויקלען אָבער די עקאָנאָמישע ענטוויקלונג פֿון אַמעריקאַנישען פֿאָלק האָט געבראַכט דערצו, אַז עס וויל שוין מעהר זיך נישט בעשעפֿטיגען מיט קיין פּראָסטער און שווארצער אַרבייט און דערצו דאַרף מען האָבען די עמיגראַנטען.

אום צו האָבען אַ בעגריף וועגען דער ווערט פֿון דער אַרבייט פֿון די עמיגראַנטען קאָן מען עס זעהן לויט דער סטאַטיסטיק: 7 צעהנטעל פֿון דער גאַנצער אַרבייט אין קוילען-גרובען ווערט ערלעדיגט דורך די עמיגראַנטען; ביי דער וואָל-שפּינעריי—7 אַכטעל פֿון דער גאַנצער אַרבייט; מיט שוסטעריי פֿערנעהמט זיך 60 פּראָצענט עמיגראַנטען; ביי סטאָלעריי—80 פּראָצענט; ביי ווייסע וועש—העכער פֿון 60 פּראָצענט; ביי קירזשנער-אַרבייט—העכער 80 פּראָצענט; ביי העטשקעס—העכער 50 פּראָצענט; ביי צוקער-אַרבייט און פֿאַבריצירען צוקערלעך—העכער פֿון 95 פּראָצענט; אין די יאַטקעס—העכער 80 פּראָצענט און אַזוי אויך אין די פֿאַבריקען פֿון טאַבאַק און ציגאַרען.

אָט דאָס האָט ערקלערט דער דעפּוטאַט.

געגען דעם נייעם איינוואַנדערונגס-פּראָיעקט האָט אויך דערלאַנגט אַ פּראָטעסט די אַמעריקאַניש-דייטשע פֿעראייניגונג, וועלכע צעהלט ביז 2 מיליאָן מיטגליעדער. אָבער עס איז כמעט ווי זיכער, אַז דער געזעץ-פּראָיעקט וועט איצט דורכגעהן אין פּאַרלאַמענט.

קופּאָן № 20

יעדער לעזער, וואָס שטעלט צו צוועלף 10 קופּאָנען בעקומט יעדע 2 וואָכען אַ באַנד

יודישע געשיכטע

(פֿון פּראָפֿעסאָר גרעץ).

אַלס פּרעמיע פֿון „לאָדזער טאַגעבלאַט" אַנשטאָט פֿאַר 80 קאָפּ.

נאָר פֿאַר 20 קאָפּ אַ באַנד.

די געשיכטע וועט ענטהאַלטען 12 שטאַרקע בענדער אַנ'ערך פֿון 2000 דרוק-זייטען.

וועלט-נייעס.

ראָקפֿעלער צוטיילט 7 דאָלאַר אין פּעניס. דזשאָהן ד. ראָקפֿעלער האָט די טעג צוטיילט 711 פּעניס צו 711 קינדער פֿון סאָנדיי-שולע פֿון דער געזעלשאַפֿט „אָקלין עוועניו באַפּטיסט טשוירטש". צוטיילענדיג די פּעניס האָט ראָקפֿעלער זיי געגעבען אַן עצה זיי אַוועק זייערע פּעניס זאָלען זיך פֿערמעהרען, וואָלט אַ וועלכע פּעניס וועלען בלייבען ביי זיי דערגרייכען אַ גענוג גרויסע סומע האָט ער געזאָגט, דאַרפֿען זיי לעגען אַוועקלעגען דאָס געלד אין באַנק.

* *

סופֿראַזשיסטקעס סטראַשען דעם קעניג. די לאָנדאָנער סופֿראַזשיסטקעס האָבען געשיקט דעם קעניג אַ אַנצוה-רעזשיע אויף זייערע אַ מיטינג דאָס מען קען ערוואַרטען גרויסע סקאַנדאַלען ווען זיי וועלען נעהמען זיך דעם קעניג. און מען וועט זיי נים צולאָזען צו איהם. „דער קעניג מוז אונז זעהן, אָדער מיר וועלען וויסען וואָס צו טהון". האָט די פֿאַר וויצעגדערין פֿון דעם מיטינג ערקלערט.

* *

געפֿונען אַ גנבים לעהר-בוך. פֿון ניו-יאָרק שרייבט מען: די מען האָט דאָ געטראָפֿען אַזאַ פֿאַל. צוויי יונגע-לייט זענען געלאָפֿען אין דער גאַס מיט טעקסטען אונטער'ן אָרעם, די פּאָליציי אין דערטעקסטן איז עס פֿאַרקוקען פֿערדעכטיג. אין ווי האָבען זיי געבוסען נאַכיאָגען, די יונגע-לייט האָבען די טעקסטען אוועקגעוואָרפֿען. אין די טעקסטען האָבען די דעטעקטיוון געפֿונען אַ לעהר-בוך פֿאַר גנבים, אין דעם בוך זענען פֿאַראַן אַ סך כלים ווי אַזוי צו גנבענען, ווי אַזוי אויפֿצוברעכען אַ שלאָס, ווי אַזוי צו שטיקען אַ פֿרוי ביים האַלז, אַז זי זאָל נישט קאָנען שרייען, און נאָך אַזעלכע „גוזלענע" זאַכען פֿאַר גנבים.

* *

ענטדעקט אַ „זעהונגס-הויז". אין פֿאַרסטאַט האָט די פּאָליציי ענטדעקט אין דער קאַוויאַרניע „בורגנאָט" אַ „זעהונגס-הויז". די איינגענטימערין פֿון דער קאַוויאַרניע איז אַ מעמענדערגאַט אַ בעוואונדער'ן לאַקאַל, וואו ס'זענען זיך צוזאַמענגעקומען פֿרויען פֿון די העכערע ספֿערען מיט מענער, אין די האָבען יונגע מעדלעך אַריינגעפֿיהרט אין אַ איינזאַמע לאָקאַל. ס'קאָן קאָמפּראָמיטירט פֿיעל אַנגעזעהענע פֿערזאָנען פֿון דער פּאָליציי-שעף און מילימער-באַמטע, צווישען די קאָמפּראָמיטירטע זענען דאָ פֿרויען און מענער. זענען דער איינגענטימערין פֿון דער קאַוויאַרנע איז פֿערפֿיהרט געוואָרען אַ פּראָצעס.

* *

אונטערגעגאַנגען אַ דייטשעש שיף. די האַמבורגער זעגעל-שיף „הערא", וועלכע איז געגאַנגען פֿון פּערו קיין פֿאַלמוט איז געזונקען האַלב 1 זייגער ביי נאַכט אונטער געגאַנגען ביי קאַפּ בארע נעבען אַ פֿאַרט פֿון קאָרנוואַל, עס זענען דערטרונקען געוואָרען 19 פּערזאָן און פֿינף האָבען זיך געראַטעוועט.

Lekarz-Dentysta

צאָהן-ערצטין

ד. ראַזענמאַן

ניקאָלאַיעווסקאַ 60 עקע נאַוראָט

נעמט אָן אַלע אַסיסטענטין ביים צאָהן-אַרצט האַבערפֿעלד.

נימט אָן פֿון 10 ביז 2 און פֿון 4 ביז 8.

5080

די שרעקליכע סודות.

א וועלט-שפּאַנענדער ראָמאַן פֿון לאָנדאָנער לעבען.

בעאַרבייט פֿון ל. שרייבער.

(391

148.

ווער קאָן זיין דער מערדער?

אָבריגענס ווי דער מאָלער בלאַשקאָווסקי האָט געענדיגט אין זיין אַטעליע די גרויסע ענטרעקונגען פֿאַר רבקה, חנה'ן, יוליאַנ'ען און בלאַך, און ער איז אַוועק רופֿען פּאָליציי, אום צו אַרעסטירען פֿריץ'ן און פֿיש'ן, האָט ער געהאַט אַרויסגעגעבען פֿאָלגענדע פֿעראָרדנונגען:

יוליאַנ'ען האָט ער געהייסען גלייך געהן צו זיין געליעבטער נעמי'ן, איהר אָנזאָגען די גוטע בשורה, וואָס פֿאַר אַ פֿערענדערונגען אין זיין לעבען איז פֿאָרגעקומען, אַז ער איז אַ געבוירענער יוד און האָט אַלזאָ דאָס רעכט זיך צו שרכנ'ן צו איהר, און זיך טאַקי באַלד אָפּרעדען מיט איהר, ווען זיי זאָלען תנאים מאַכען.

חנה'ן און רבקה'ן האָט בלאַשקאָווסקי געהייסען געהן אַהיים, וואו חנה זאָל זיך שוין עטוואַגען פֿון איהר דיענסט-שטעלע, און ביידע צוזאַמען זאָלען פֿערנעהמען זייערע נויטיגסטע מטלטלים און קומען צו פֿאָהרען אין יוליאַנ'ס גרויסע וואָהנונג, וואו זיי וועלען דערווייל בלייבען וואָהנען אַלע צוזאַמען: די מאַמע מיט איהר זוהן און טאָכטער.

בלאַך'ן ווידער האָט בלאַשקאָווסקי געהייסען דערווייל אַהיים געהן און אין אַ שעה צוויי אַרום קומען מיט אַ וויזיט צו זיין כלה אין פֿיש'ס הויז. דאָרט האָט בלאַשקאָווסקי צוגעזאָגט בלאַך'ן, וועלען זיי זיך ביידע טרעפֿען, און דאָרט וועט זיך בלאַך ענדליך דערוויסען, ווער און וואו איז זיין פֿאָטערס אמת'ער מערדער.

פֿון שפּעטער אין אָוועגד, אַרום זיבען צעהן עלף האָט ער אַלעמען געהייסען זיך צונויפֿצוקומען אין יוליאַנ'ס וואָהנונג און זיך איינס דעם אַנדערען דערצעהלען אַלע איבעריגע איבעראַשונגען און ענטדעקונגען פֿון היינטיגען טאָג, ווי אויך אין אַ געמיטליכען פֿאַמיליען-קרייז זיך איינס דעם אַנדערען דערצעהלען זייערע לעבענס-געשיכטען און אַלץ, וואָס זיי ווענען זיך אויסגעשטאַנען פֿאַר די אַלע יאָהרען פֿון חנה'ס אומזיסטע לייַדען און יודעל'ס און רבקה'ס פֿער-יתום'קייט.

בלאַשקאָווסקי איז אַזוי זיכער געווען אין'ם ערפֿאָלג פֿון זיין לעצטען שריט, וואָס האָט לויט זיין מיינונג געראַפֿט זיין פֿיש'ס און פֿריץ'ס אַרעסט, אַז ער האָט געגלויבט, דאָס ביז צעהן עלף ביינאַכט וועט שוין אַלץ זיין געענדיגט, די אמת'ע פֿערברעכער וועלען שוין דאַן זיצען אין טורמע און וואַרטען אויף זייער געריכט משפּט, און די אונשולדיגע אומזיסט געליטענע וועלען זיך שוין קאָנען דאַן אין פֿרייד דערצעהלען זייערע לייַדען.

אנ'ערך אַ שטונדע נאָכדעם, ווי די פּאָליציי האָט פֿערלאָזט פֿיש'ס הויז, איז אַלזאָ בלאַך, פֿאָלגענדיג בלאַשקאָווסקי'ן, אַהין געקומען מיט אַ וויזיט צו דזשעני'ן, האָפֿענדיג צו טרעפֿען דאָרטען דעם מאָלער און זיך ענדליך דערוויסען דאָס, וואָס ער האָט אַזוי געשטרעבט צו דערגעהן זיין גאַנצען לעבען.

איהם האָט אויפֿגענומען דער לאַקיי דזשים, וואָס וואַטש ער האָט שוין געוואוסט, אַז זיין בעל-הבית פֿיש ווערט בעשולדיגט אין אַ שווער פֿערברעכען, דאָך האָט ער נאָך קיין אַהנונג נישט געהאַט, וואָס פֿאַר אַ סאָרט פֿערברעכען דאָס איז, און דעריבער האָט ער בלאַך'ן פֿיין אויפֿגענומען און איהם גלייך נעפֿירט צו מעלדען דזשעני'ן.

דזשעני איז האַסטיג פֿון אָרט אויפֿגעשפּרונגען. שוין אַ פֿיערטעל שעה איז זי געזעסען כמעט ווי פֿערשטיינערט. פֿריץ'ס ווערטער, אַז איהר פֿאָטער ווערט בעשולדיגט אַלס דער אמת'ער מערדער, פֿון בלאַך'ס פֿאָטער, האָבען גלייך איהר געמאַכט אַ ערשיטערנדען איינדרוק, טראָץ דעם וואָס פֿריץ האָט עס דערצעהלט ווי אַ קוריאָז. שוין בלויז דער מינדסטער צווייפֿעל, אַז דאָס קאָן מעגליך זיין, האָט איהר געמאַכט פֿריערען דאָס בלוט אין די אָדערן. און דאַן איז איהר אויפֿגעפֿאַלען, וואָס איהר פֿאָטער איז אַזוי פּלוצלונג און אויף אַזאַ נעהיימניספֿולען אופֿן פֿערשוואונדען, און דאָס האָט נאָך פֿערשטאַרקט דעם חשד אין איהר. זי האָט זיך אויך דערמאָהנט, אַז צוזאַמען מיט דער פּאָליציי איז אויך געווען בלאַשקאָווסקי, וועלכער האָט די בעשולדיגונג אונטערגעשטיצט, און פֿון מאָלער האָט זי דאָך אַזוי פֿיעל געהאַלטען.

און ווי נאָר די פּאָליציי איז פֿון שטוב אַרויס האָט זי זיך אַ לאָז געטהון צו פֿריץ'ן און איהם פֿערשטאָמען מיט טויזענד פֿראַגען: וואָס איז דאָ געשעהן? ווי אַזוי איז בלאַשקאָווסקי און די פּאָליציי נאָר אויף אַזאַ חשד געקומען? און וואו איז איהר פֿאָטער און פֿאַרוואָס איז ער אַזוי פּלוצלונג פֿערשוואונדען א.ז.וו.

פֿריץ האָט זי בערוהיגט, ווי ער האָט נאָר געקאָנט, איהם האָט שוין איצט פֿערדראָסען, פֿאַרוואָס ער האָט איהר אויסגעזאָגט, אין וואָס מען איז איהר פֿאָטער חושד, און איצט האָט ער זיך בעמיהט מיט אַלע כחות אַרויסצורייסען פֿון איהר האַרצען יעדען צווייפֿעל אין דער הינזיכט. ענטדעקען איהר, וואו פֿיש איז איצט, ווי ער וועהט אויס און צולאָזען זי צו איהם, האָט פֿיש אַליין נישט דערלאָזט, ווייל דאָס וואָלט דאָך איהר בעוויזען, אַז דער חשד איז ריכטיג, און שוין בלויז ביים געדאַנקען, אַז זיין טאָכטער וועט זיך דערוויסען, ווער ער איז, האָט זיך פֿיש געוואָלט דאָס לעבען נעהמען.

ענדליך האָט פֿריץ איהר געוויזען פֿיש'ס בריוועלע, וואָס איז געווען געשריבען טאַקי צו איהר נופֿא, אַז ער האָט איילענדיג געמוזט אַוועקפֿאָהרען.

— דאָס האָט נאָר וואָס אַ פּאַשלאַנעץ געבראַכט, — האָט איהר פֿריץ ערקלערט, און איך האָף, אַז דאָס איז שוין גענוג, דו זאָלסט זיך אינגאַנצען בערוהיגען.

דזשעני האָט זיך ווירקליך עטוואָס בערוהיגט און אַריין צו זיך אין צימער. נאָר באַלד האָט איהר ווידער אָנגעכאַפּט דער מוראדיגער צווייפֿעל און זי איז געבליבען זיצען ווי פֿערגליווערט, קלערענדיג: יאָ אָדער ניין? איז מיין פֿאָטער שולדיג אָדער ניין? איז ער אַ ערליכער מאַן אָדער אַ מערדער?

און אין אַזאַ צושטאַנד האָט מען איהר געמעלדען, אַז בלאַך איז געקומען.

זי איז רויט געוואָרען איבער די אויערן, אי פֿאַר פֿערגניגען, אי פֿאַר שרעק. דאָס איז געווען כמעט בלאַך'ס ערשטער וויזיט ביי איהר פֿון זינט זיי זענען חתן-כלה געוואָרען, און שוין דער דאָזיגער ערשטער וויזיט איז איהר פֿערביטערט געוואָרען דורך אַזאַ גרויסען געדאַנק, דורך אַזאַ שרעקליכען צווייפֿעל.

בלאַך איז אַריינגעקומען אַ אומעטיגער און דערשלאָגענער, זיך העפֿליך פֿערניינט, זיין כלה'ס האַנד געקושט און גלייך געפֿרעגט:

— הערר בלאַשקאָווסקי האָט זיך מיט מיר אָבגערעדט צו טרעפֿען זיך דאָ מיט מיר היינט אָוונט. איז ער שוין געקומען?

דזשעני האָט אַ ציטער געטהון מיט'ן גאַנצען קערפּער.

— הערר בלאַשקאָווסקי?—האָט זי געשטאַמעלט פֿערלעגען.

— יאָ,—האָט בלאַך געענטפֿערט.—ער האָט מיר צוגעזאָגט דאָ צו זיין אין דער צייט און מיר אויסזאָגען אַ וויכטיג געהיימניס...

— וואָס פֿאַר אַ געהיימניס?—האָט דזשעני אויסגעקרעכצט.

— ער זאָגט, אַז ער האָט ענטדעקט מיין פֿאָטערס אמת'ן מערדער. בעקומען געקענט איהם די זיכערסטע בעווייזען און דאָ האָט ער מיר געזאָלט אויסזאָגען, ווער ער איז.

— די זיכערסטע בעווייזען, זאָגט איהר?

— יאָ, אַזעלכע קלאָרע בעווייזען, זאָגט ער, וואָס קיין מענש איז נישט אומשטאַנד אָבצולייקענען.

— וועה איז מיר!—האָט דזשעני פּלוצלונג אויסגעשריען, זיך פֿאַרן קאָפּ געכאַפּט און הינטערוויילעכטס אויפֿ'ן סאָפֿע געפֿאַלען.

— אָבער אום גאָטעס ווילען, וואָס איז געשעהן, פֿרײַלין דזשעני?—איז בלאַך צוגעלאָפֿען צו איהר.

דזשעני האָט ביטער געיאָמערט.

דאָס איז אַלזאָ אמת, אמת!... איהר פֿאָטער איז דער מערדער...

(פֿאָרטזעצונג קומט).

וואס הערט זיך אין לאדז.

פון דער צווייטער יודישער לייה- און שפאר-קאסע.

(ג) א דאנק דער מיה פון ראט און פערוואלטונג פון דער צווייטער יודישער לייה און שפאר-קאסע (פעטראקאווער № 33) האט די פעטראקאווער גובערנסקע קאמיסיע ערלויבט דער קאסע ארויסצוגעבען אנווייזונגס-ביכלעך, לויט וועלכע די מיטגלידער קענען צו יעדער צייט און דורך יעדער פערזאן ארויסנעהמען געלד.

איצט בעמיהט זיך אויך די קאסע צו בעקומען די ערלויבניש אויף ארויסצוגעבען הלואות ביז 600 רובל.

אין דער אייבענערמאנטער קאסע האט מען אין פערלויף פון יאהר געהאט אויף 31568 רובל איינלאגען, די פאיעס בעטרעפען 15,510 רובל. אסעקוראציאנס-געלדער געפינען זיך אין דער קאסע 1781 רובל. הלואות האט די קאסע ארויסגעגעבען אויף 71,190 רובל. די יעהרליכע פערזאמלונג פון די מיטגלידער וועט פארקומען אין איינגענעם לאקאל דעם 15 פעברואר.

א קונסט-אטעליע.

(ג) דער בעוואוסטער יודישער קונסט-מאלער ה' מיריצי טרעמבאטש, וועלכער האט זיך מיט א לענגערער צייט צוריק צוליעב דער באיקאט-בעוועגונג בעזעצט אין לאדז, האט איצט אויך אראפגעבראכט אהער זיין פאמיליע און האט אויף דלוגא נאס 5 געעפענט זיין קונסט-אטעליע. דער קינסטלער האט אין לאדז שוין בעקומען איינינע גרויסע בעשטעלונגען פון אנגעזעהענע קאפיטאליסטען.

פון מבחר-וועלט.

אויף איינינע לאדזער באנד-פאבריקען האט מען צוגענומען נייע ארבייטער אזוי מען האט אויף איינגעפיהרט א נאכט-שיכטע. אזוי האט מען צוגענומען נאך ארבייטער אויף די פאבריקען: ווייראיך (ליפאווא 15); „ליפשטיין אין מינצבערג" (ווידזעווער 100); נאביאצקי (גלובנא № 9); געלרנער (פאלודניאווא 52) א. אז. וו.

פערשיעדענעס.

די שול-דירעקציע האט ארויסגעגעבען א כאראקטעריסטישע פעראָרדנונג, אז די טאנץ-לעהרערס און די אינהאבער פון די טאנץ-זאלען זאלען זיך פערפליכטען נישט צו לערנען קיין שילער דעם „טאנגא"-טאנץ.

— דער לאדזער מאגיסטראט האט בעשלאסען אויסצובויען א נייעם פארקען ארום „קאליע"-גארטען אויף רוג דזעלנא און ווידזעווער. דעם 25-טען פעברואר וועט די ארבייט איבערגעגעבען ווערען דורך א ליציטאציע אין מאגיסטראט.

— פארגעסטערן אין אווענד איז דער שטאדט-פרעזידענט, חירקליכער סטאטס-ראט פיענקאווסקי צוריקגעקומען פון פעטערבורג.

— (ג) אויפ'ן ארט פון דער פויליש-יודישער צייטונג „גאניעץ זאגלעמביא", וואס האט זיך פאר איינינע וואכען פערמאכט צוליעב א קאנפליקט מיט איינעם פון די ארויסגעבער, וועט די טעג אנהויבען צו ערשיינען א צווייטע צייטונג אונטער'ן נאמען „נאווע-זשיטשיע". אלס רעדאקטאר וועט זיך אונטערשרייבען דער בעקאנטער פוילישער שריפטשטעלער ה' לעאן ריגער.

— דער פעטריקאווער גובערנאטאר האט אייפמערקזאם געמאכט דעם לאדזער פאליציימייסטער, אז די שטאדטישע דאקטוירים מוזען אומזיסט היילען די פאליציסטען און פאליציי-בעאמטע.

— דער נאטשאלניק פון דער גובערנסקער קאזיאנע-פאלאטע, סטאטס-ראט שעווצאוו איז צוריקגעפאהרען קיין פעטריקאוו.

— א געוויסער יוזיף דעמבאווסקי האט בעקומען אנ'ערלויבניש איינצוארדנען א נייעם קינעמאטאגראף אויף מלינארסקא גאס (באלוט).

— די לאדזער געזעלשאפט צו קעמפפען געגען שכרות האט געעפענט איהרע אפטיילונגען אין ראדאגאשטש און אין זגערוש.

— דער לאדזער פריסטאוו האט בעקומען אנ'ארדען פון דריטען קלאס; דער לאדזער אויעזדנער אינזשינער קרפינסקי האט בעקומען דעם סטאניסלאוו-ארדען פון דריטען קלאס.

— אין אונזער שטאדט האבען זיך בעוויזען פאלשע רובל'ס. זיי האבען א גוטען קלאנג און זעהען גוט אויס, נאר זיי זענען א ביסעל לייכטער פון גוטע רובל'ס.

— דער געהילף-נאטשאלניק פון ראווער קרייז, קאלעגיענאסעסאר קאסמאן איז אראב פון זיין אמט.

— (ג) נעכטען אין אווענד איז אויף ווארנא 9 פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון די אווענד-קורסען פאר דערוואקסענע ביי דער האנדווערקער-שולע פון קריסטליכען „דאבראטשינאסטש". ביי דער שולע וועלען אויך איינגעפיהרט ווערען זונטאג-קורסען פאר פאר-צייכנונגען.

וועגען נאכט-פריאוט פון „לינת אורחים".

(ג) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט די בוי-טעכנישע קאמיסיע לויט'ן פערלאנג פון פעטריקאווער גובערנאטאר בעזיכטיגט דעם יודישען נאכט-פריאוט פון פעראיין „לינת אורחים" אויף ווידזעווער גאס 73 און האט אלעם געפונען אין בעסטער ארדנונג. דער פעראיין איז דעריבער שוין זיכער געווען, אז ער קען דעם פריאוט שוין עפענען. דערווייל האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז ווען מען האט דעם פריאוט געוואלט עפענען האט מען דאס נישט ערלויבט. ווי ס'ווייזט זיך איצט ארויס, מוז דער גובערנאטאר ערשט איצט לויט'ן בעשלוס פון דער בוי-טעכנישער קאמיסיע ארויסגעבען א ערלויבניש דעם פעראיין דעם פריאוט צו עפענען. דער פעראיין בעמיהט זיך דעריבער איצט ביים גובערנאטאר וואס שנעלער די נויטיגע ערלויבניש צו בעקומען.

דער קינעטאפאן אין לאדז.

ווי מיר דערוויסען זיך, האט די דירעקציע פון „קאסינא"-טעאטער געקויפט דעם בעוואוסטען אפאראט קינעטאפאן, וואס דער בעריהמטער עדיסאן האט נישט לאנג ערפונדען.

דורכ'ן דאזיגען אפאראט בעקומען די קינעמאטאגראפען די מעגליכקייט פארצופיהרען בילדער, אזוי אז מען זאל אויך הערען, וואס מען רעדט.

דאס פובליקום וועט אזוי ארום איצט דורכ'ן קינעטאפאן גלייכצייטיג זעהען און הערען פונקט ווי אין א טעאטער און אלע דראמעס, וואס וועלען ווערען אויפגעפיהרט וועלען דערום מאכען דעם געהעריגען איינדרוק.

עדיסאנ'ס נייע ערפינדונג וועט מאכען א גרויסע איבערקעהרעניש אין דער קינעמאטאגראפיע.

די לאדזער איינוואוינער וועלען אין גיכען האבען די געלעגענהייט זיך צו בעקענען מיט עדיסאנ'ס ערפינדונג.

אונזער פרעמיע.

נעכטען אווענד איז שוין אנגעקומען דער 2-טער באנד פון אונזער זעלטענער פרעמיע „די יודישע געשיכטע" פון פראפעסאר גרעץ, וועלכע מיר גיבען נור פיר אונזערע לעזער יעדע 2 וואכען צום שפאט-ביליגען פרייז ווי 20 קאפ. פאר א באנד. די לעזער פון לאדזער טאגעבלאט, וועלכע ווילען ניט ווער'ן אויפגעהאלטען ווי פאריגעס מאל מיט'ן בעקומען פון דעם 2-טען באנד, דארפען שוין היינט און מארגען צושטעלען די 10 קופאנס צו אונזערע צייטונגס-פערקויפער אדער צו אינזו אין אדמיניסטראציע, וועלען זיי בעקומען דעם באנד נור פאר 20 קאפ.

קויהלען ווערען ביליגער.

(ג) א דאנק דער פערגרעסערונג פון דער צאהל וואגאנעס, וואס פיהרען צו קיין לאדז קויהלען און אויך צוליעב די ווארעמע וועטער האבען די פרייזען פון די קויהלען אנגעהויבען צו פאלען. אין דער צייט ווען מיט א וואך צוריק האט אויף דער באהן א קארושעץ קויהלען געקאסט 1,70 און אין די דעטייל-סקלאדען 2 רובל קאסט איצט אויף דער באהן א קארושעץ קויהלען פון א רובל מיט 55 קאפ. ביז 1,60 און אין די דעטייל-סקלאדען פון 1,70 ביז 1 רובל מיט 75 קאפ.

א בוי-קאטאסטראפע.

(ה) פארגעסטערן ארום האלב 2 א זייגער נאכמיטאג בעת איינינע ארבייטער זענען געווען פערנומען ביי דער בוי-ארבייט פון א. זשארעוויטש'עס צאהן-ארצט-שולע (פעטריקויער 164) האט זיך פלוצלונג דער בנין אנגעהויבען איינצורייסען און א טייל פון איהם איז איינגעפאלען.

אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע איז באלד אנגעקומען א פאליציי-אבטיילונג מיט דער שטעדטישער בוי-טעכנישער קאמיסיע, וועלכע האט פעראָרדענט די ארבייטען אבצושטעלען צוליעב דער געפאהר פון א ווייטערדיגער קאטאסטראפע.

טעאטער און מוזיק.

מעלגארסקאיא'ס בענעפיס.

היינט קומט צופאהרען קיין לאדז אויף איין פארשטעלונג די רוסישע טרופע אונטער דער דירעקציע פון ה' לעוויצקי, וועלכע האט אין אונזער שטאדט געהאט א רוישענדען ערפאלג מיט ארציבאשעוו'ס „אייפערזוכט".

די דאזיגע טרופע וועט היינט אין גרויסען טעאטער געבען איין פארשטעלונג צום בענעפיס פון דער טאלענטפולער שוישפילערין פרוי מעלגארסקאיא.

געשפיעלט וועט ווערען די סענסאציאנעלע פיעסע „די מארק-דאמע" מיט דער בענעפיציאנטין אין דער הויפט-ראלע.

פון ט. ק. א.

היינט, דאנערשטאג, וועט אין טעאטער סקאלא פארקומען די דריטע פאפולערע פארשטעלונג פאר די יודישע לעזער פון ט. ק. א. געשפיעלט וועט ווערען „די אמת'ע קראפט". בילעטען קען מען בעקומען ביז 8 א זייגער נאכמיטאג אין דער בוכהאנדלונג „בצלאל", אין דער קאנדיטאריי פון ה' פעליקס סוויעטשקא און דער בוכהאנדלונג, סאבאל דזיעלנא 22, און 5 א זייגער נאכמיטאג—ביי דער קאסע פון טעאטער ביי געוועהנליכע פרייזען.

פון ווארשא.

א סקאנדאל אין א מיליאנער-פאמיליע.

און ווארשוי און און גאנץ פוילען האט ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע דאס, וואס מ'האט פלוצלונג ערקלערט דעם בעוואוסטען טוליאנער קלעטענאסקי אלס משוגע און מ'האט איהם אריינגעגעבען אין א פריוואטער משוגעים-היילאנשטאלט. דער גאנצער ענין איז אזוי פערפלאנטערט, אז ס'קען נאר קיין טאלק נישט דערגעהן.

נעכטען איז אין „קוריער ווארשאווסקי" ארויסגעטרעטען מיט א בריעף דער אדוואקאט פון קלעטענאסקי'ס פאמיליע. און בריעף בעמיהט זיך דער אדוואקאט וועלאחאווסקי אנצוווייזען, אז קלעטענאסקי איז משוגע, דאבוי ברענגט ער איינינע בעווייזען.

קלעטענאסקי'ס אדוואקאט קארמון-פיעטראווסקי ענטפערט אויף דעם בריעף אין דער צייטונג „גאניעץ ווייעטשארני". קארמון-פיעטראווסקי ווייזט אן, אז די אלע בעווייזען פון אדוואקאט וועלאחאווסקי זענען ניר אויסגעטראכט, כדי צו בעווייזען, אז קלעטענאסקי איז כלומר'שט משוגע.

וואס אנבעלאנגט דאס געלד, וואס מ'האט ביי קלעטענאסקי'ן צוגענומען און דער אדוואקאט וועלאחאווסקי פערזיכערט, אז ס'האט עס אריינגעלעגט אין דער קרעדיט-געזעלשאפט, זאגט קארמון-פיעטראווסקי, אז לויט ווי איהם איז געלונגען פעסטצושטעלען, האט מען פונ'ם גאנצען געלד ניר 46 טויזענד רובל אריינגעלעגט אין דער קאאפעראטיווער באנק, וואו דאס איבעריגע געלד איז—ווייס ער נאך נישט. דאס וועט אבער שוין פעסטגעשטעלט ווערען אויפ'ן פראצעס.

„די ענטדעקונג פון זיד-פאל".

(אמונדסענ'ס פארלעזונג.)

דער בעריהמטער ענטדעקער פון זיד-פאל, דער נארוועגישער פאלאר-רייזענדער און פארשער ראאלד אמונדסען איז נעכטען געווען א גאסט אין לאדז. אין קאנצערט-זאל האט ער געהאלטען א אויסערגעוועהנליך אינטערעסאנטע פארלעזונג וועגען זיין רייזע דורך די פאלאר-לענדער, דערביי האט ער זיינע שילדערונגען אילוסטרירט מיט פרעכטיגע ליכט-בילדער און קינעמאטאגראפישע אויפנאהמען, וועלכע ער האט געמאכט אין די אלע געגענדען, וואו ער איז געווען ביז ער האט דערגרייכט דעם ציעל פון זיין רייזע—דעם זיד-פאל.

אמונדסען רעדט פראנצויזיש. אלס נארוועגער קומט איהם אן זעהר שווער דער פראנצויזישער אקצענט און די אויסשפראך, אבער דאך איז זיין שילדערונג געווען לעבעדיג און פארבענרייך. א בעזונדערן צויבער האט דער דאזיגער פארטראג נאך געהאט צוליעב דער פערזענליכקייט פון פרעלעגענט; עפיס האט זיך נאר ניט געוואלט גלויבען, אז דא שטעהט פאר אייך דער מאן מיט דער אייזערנער ווילענס-קראפט, מיט דער איבערמענשליכער געדולד און איבערנאטירליכער ענערגיע און אויסדויער, וועלכער האט פערווירקליכט א שיינעם חלום, וואס געדויערט שוין הונדערטער יאהרען. אמונדסען האט אזוי איינפאך און פראסט, כמעט מאנאטאן דערצעהלט, ווי אזוי ער האט ענטדעקט א נייע אונבעקאנטע און וואונדערפאלע וועלט, און דאך איז זיין פארטראג געווען אזוי פארביג און בולט און האט זיך אזוי טיעף איינגעשניטען אין מוח און אין הארצען, ווייל איהר האט געפיהלט, אז דאס, וואס ער שילדערט, האט ער אלץ אליין איבערגעלעבט, אז דאס, וואס ער דערצעהלט אייך, איז א טייל פון זיין איינענעם „איך", א פרישער לעבעדיגער איינדרוק, בעפארבט מיט דער שטימונג, וועלכע ער האט געבראכט מיט זיך פון יענער אונבעקאנטער וועלט.

אמונדסען האט געשילדערט זיין רייזע פון ערשט'ן מאמענט אן, ווי ער האט זיך געזעצט אויף דער בעריהמטער שיף „פראם", מיט וועלכער פריטיאף נאנסען איז געפאהרען צום נארד-פאל, ביז ער איז צוגעקומען צום זיד-פאל און צוריק אהיים. אונגעהויער אינטערעסאנט זענען געווען די ליכט-בילדער און קינעמאטאגראפישע אויפנאהמען, דא האט מען געקענט זעהען די „פראם" ביי דער אברייזע, אמונדסענ'ס בעגלייטער, אייזבערג, די שניי-מדבריות, דאס לעבען פון די חיות ביים פאלאר-ים, פינגווינען, ים-לייבען, א רייזע אויף שליטענס מיט הינד, די וואוינונג אונטער'ן שניי, דעם אינטערעסאנטען מאמענט, ווען די עקספעדיציע איז צוגעקומען צום זיד-פאל און האט אויפגעשטעלט דעם נארוועגישען פלאג א. אז. וו.

אמונדסענ'ס פארלעזונג איז בעשטאנען פון צוויי טיילען, צוערשט האט ער גערעדט און דעמאנסטרירט זיין שילדערונג מיט ליכט-בילדער, דאן האט מען בעוויזען די קינעמאטאגראפישע בילדער.

דער אינטערעסאנטער גאסט איז געקומען קיין לאדז נעכטען 5 א זייגער אין אווענד. אויפ'ן וואקזאל האבען איהם בעגריסט א מיטגליעד פון דער פראנצויזישער קאלאניע ה' אנטאני בערנאר און פראפעסאר מעז פון דער בערליץ-שולע. צו זיין פארלעזונג איז געקומען די לאדזער אינטעליגענץ. דער זאל איז געווען פול געפאקט. אמונדסענ'ן האט מען איבערגעטראגען צוויי קרענץ פון דער פראנצויזישער קאלאניע און פון א פוילישער געזעלשאפט. נאך דער פארלעזונג האט מען געמאכט אין גראנד-האטעל א באנקעט. דריי אזייגער ביינאכט איז אמונדסען אוועקגעפאהרען קיין פראג, וואו ער וועט היינט אין אווענד האלטען א פארלעזונג. אמונדסענ'ס ווערטפולע בילדער זענען אסעקורירט אויף א מיליאן מיט צוויי מאל הונדערט טויזענד פראנק.

די פראווינץ.

(פון אונזער קארעספאנדענט.)

זדונסקא-וואליא.

מיט צוויי וואכען צוריק האבען די היגע לוינוועבער געווארפען די ארבייט ביי דער פירמע איטעלזאהן, וואו זיי האבען ארויסגעשטעלט א פארדערונג, אז מען זאל זיי העכערען דעם ארבייטס-לוין אויף 20 פראצענט. די לוינוועבער האבען זיך אויך אבגעזאגט צו ליווערען די פערטיגע סחורה, ביז זייער פארדערונג וועט נישט ערפילט ווערען. ערשט דעם דאנערשטאג האט דער פערוואלטער פון דער אויבענדערמאהנטער פירמע אנגעהויבען פיה-

---

מאריס לעבלאן. (12

813 די וואונדערליכע מעשים פון א בעריהמטען דעטעקטיוו. 813

פון פאריזער לעבען.

II.

פירשט סערנין ביי באראן אלטענהיים'ן.

פונקט 1 א זייגער ביי טאג, צו מארגענס צו מיטאג איז פירשט סערנין צוגעפאהרען צו באראן אלטענהיים'ס פאלאץ אויף דיופאן № 29. ער האט זיין קארעטע געהייסען צוריקפאהרען און אליין אנגעקלונגען אין טויער פון גארטען. עס האט זיך געעפענט א טיר און ער איז מיט שנעלע טריט צוגעגאנגען צום פליגעל, וואו עס האבען איהם בעגעגענט צוויי געזונדע דיענער, וואס האבען איהם אריינגעפיהרט אין א גרויסען פינסטערן קארידאר.

ער האט זיך געהייסען מעלדען און באלד איז ארויס דער באראן.

— אך, מיין טייערער פירשט - האט דער באראן געזאגט — איך האב שוין גארנישט גערעכענט, אז דו וואלסט קומען צו מיר...

— פארוואס איינענטליך?

— דו האסט דאך מיר היינט ערקלערט אנ'אפענעם קאמפף — האט זיך דער באראן אבגערופען, ארויסנעמענדיג א מארגען-בלאט און איהם פארגעלעזען פאלגענדע נאטיץ:

„ווי מיר דערוויסען זיך, איז ארסען ליופען נישט געבליבען גלייכגילטיג צו לענארמאנ'ס פערשווינדען, ער האט פעסט בעשלאסען איהם אויסצוזוכען א לעבעדיגען, אדער א טויטען און די מערדער איבערגעבען דער פאליציי".

— דאס איז אייער נאמען—האט זיך דער באראן אבגערופען, דורכלעזענדיג די נאטיץ.

— גאנץ ריכטיג; די נאטיץ איז מיינע...

— הייסט עס, אז איהר האט מיר ערקלערט א קאמפף!

— יא—האט סערנין גאנץ ערנסט געענטפערט.

— וועגט אייך—האט ער גענומען רעדען אין א פריינדליכען טאן—איך גלויב, אז מיר קאנען פונדעסטוועגען קומען צו אנ'אויסגלייך...

— זעהט איהר, חבר באראן, מיר דוכט זיך, אז א זעלכע צוויי מענשען, ווי מיר ביידע, קאנען צו קיין אויסגלייך נישט קומען...

— הערושע ליופען...—האט ער איהם אונרוהיג איבערגעריסען—אגב, האסט דאך גארנישט געגען, אז איך זאל דיך רופען ליופען?

— בנימע שען... נאר ווי וועסטו מיר ערלויבען דיך צו רופען: אלטענהיים, ריביירא, אדער פארבערי?

— ווי עס ווייזט אויס, בינזטו פארטרעפליך אינפארמירט וועגען מיין פערזאן... אויסגעצייכענט, פריינד ליופען... איך וועל נישט קיין סך רעדען... מיר וועלען עס מאכען בקיצור... מיר זענען ביידע גענוג שטארק... מיר זענען ווערט איינער דעם צווייטען... מעגסט זיך שמייכלען... מיר שטרעבען צו איין ציעל און ווען מיר וועלען צווישען זיך קאנקורירען—וועט די שלאכט געווינען עפעס א לענארמאן... און דאס וואלט געווען צו נאריש!...

— דערצו איז פאראן אנ'עצה...—האט ליופען רוהיג געענטפערט.

— א שטיינער!

— לאז אפ פון דעם ענין...

— רעד נישט קיין נארישקייטען... מיין עצה איז: מיר זאלען מאכען שותפות... אין אלץ אנדערע זאכען בלייבען מיר ווייטער יעדער זעלבשטענדיג, נאר אין ענין קעסעלבאך געהען מיר ביידע האנד אין האנד צוזאמען און דעם פערדינסט וועלען מיר זיך צוטיילען... גוט?

— זאג זשע נאר, וואס וועסטו אריינלעגען אין דעם געשעפט?

— שטיינוועג'ן...

— ווייניג...

— ניין, דאס איז זעהר פיעל; דאס איז אלץ... דורך איהם וועלען מיר געוואהר ווערען דעם גאנצען פלאן און מיר וועלען דערגעהן ווער פיער לעריוק איז...

— און דערצו דארפסטו מיין הילף?—האט זיך סערנין צולאכט.—ווען שטיינוועג געפינט זיך אין דיינע הענד און דו ווענדעסט זיך צו מיר נאך הילף, הייסט עס, אז דו קאנסט איהם נישט צווינגען ענטדעקען דעם פראיעקט. ווען נישט וואלסטו צו מיר זיך נישט געווענדעט...

— איז וואס איז דיין ענטפער?

— מיר וועלען קיין געשעפט נישט מאכען... איך ענטזאג זיך פון דיין פארשלאג... איך געהער צו די מענשען, וואס האבען ליעב אליין צו קאמאנדעווען און נישט עמיצען צו פאלגען... ניין, פון געשעפט קאן גארנישט ווערען... ווען דו ווילסט, מיין פריינד, קאן איך דיר געבען א שטעלע אין מיין ארגאניזאציע אלס א פראסטער סאלדאט... אונטער מיין פיהרונג וועסטו זעהן, ווי א גענעראל געווינט א שלאכט... געפעלט עס דיר?

אלטענהיים האט געקריצט די צייהן פאר כעס, נאר ער האט זיך בעהערשט און געפרובט מיט ווייכען ווירקען אויף ליופען:

— ביזט נישט גערעכט, ליופען... איך דארף קיינעמס הילף נישט... נאר כדי מיר זאלען זיך נישט שטערען, לעג איך דיר פאר צוזאמען צו ארבייטען...

— דו שטערסט מיר נישט—האט זיך ליופען אבגערופען מיט פעראכטונג.

— אבער ווען מיר וועלען זיך נישט פעראייניגען, וועט דאך בלויז איינער געווינען די שלאכט.

— פערשטעהט זיך און דערפאר וויל איך טאקי געהן אליין אין קאמפף...

— איינער פון אונז וועט אבער רעזיקירען מיט זיין לעבען... בינזטו גרייט צו אזא דועל? ווען דו וועסט בעקומען מיט א מעסער?

— סטראשעסט מיך?

— ניין, איך האב פיינד בלוט... נאר מיין מיטהעלפער האט דאס שארפע מעסער... היט זיך פאר איהם...

— ווייסט, אז איך בין הונגעריג—האט זיך סערנין אבגערופען אנ'אונצופרידענער

דער דיענער איז באלד אריינגעקומען און פארגעלעגט אריבערצוגעהן אין עס צימער, וואו דער טיש איז שוין געשטאנען סערווירט מיט כל טוב מיט די שענסטע און בעסטע מאכלים און די טייערסטע ווייגען און שאמפאניער.

— אט דאס איז דאס ערשטע זאכליכע ווארט, וואס איך הער דא ביי דיר — האט זיך אבגערופען סערנין און זיך אוועקגעזעצט מיט א שטארקען אפעטיט ביי'ם טיש.

— הער זשע מיך אויס און פאלג מיר — האט זיך אלטענהיים ביי'ם טיש אבגערופען—גלויב מיר, אז ווען דו וועסט הערען מיין עצה וועט זיין בעסער פאר דיר...

— אהא, קאחואר האסטו אויך אפעטיט—האט סערנין זיך אבגערופען, נישט וויעלענדיג איהם ענטפערן אויף זיינע רעד—גרויסארטיג... דו ווייסט, א פנים, מיין געשמאק...

צום טיש איז צוגעקומען א גרויסער הונד פון א זעלטען טייערער ראסע און האט זיך אוועקגעזעצט ביי סערנין, וועלכער האט איהם געגעבען צו עסען.

— דער הונד הייסט סיריוס; איך האב איהם בעקומען א מתנה פון א הויכגעשטעלטער פערזאן—האט דער באראן ערקלערט.

סערנין האט געשמאק געגעסען און זיך זעהר לוסטיג געפיהלט.

דער דיענער האט אריינגעבראכט ליקערס.

— די ליקערס—האט זיך דער באראן אבגערופען—קאן איך דיך בעזונדערס רעקאמענדירען; דאס זענען זעלטען געשמאקע ליקערס...

— זיי זעהען אויס צו זיין גרויסארטיג — האט סערנין איהם געענטפערט, גענומען א פאר ליקערס און דערלאנגט דעם הינד—נא, סיריוס פערזוך פריהער די ליקערס...

דער הונד האט שנעל אויפגעשלונגען א ליקער און איז גלייך אנידערגעפאלען אויף דער ערד, זיך ווארפענדיג פון יסורים.

סערנין האט זיך שנעל אויפגעהויבען פון פלאץ און געלאסען ארויסגערעדט:

— ווען דו ווילסט סמ'ן דיינעם א פריינד, דארפסטו זיך בעמיהען, אז דיינע הענד זאלען אזוי נישט ציטערן... הייסט וואס עס וואלט געווען, ווען איך וואלט דא געבליבען טויט—מען וואלט דיך אין א פאר שעה ארום געהאט ארעסטירט...

אלטענהיים האט זיך נעסטארעט צו בעהערשען און ארויסגערעדט:

— פון טורמע קאן מען זיך בעפרייען, אבער פון טויט...

— קאנסטו מיך דען טויטען!

— האסט נעדארפט בלויז אויפעסען א שטיקעל ליקער...

— גוטער ברודער, דו ביסט נאך ווייט צו זיין א גרויסער אוואנטיוריסט... מיך שרעקט מען נישט אפ מיט אזוינע זאכען... מיין מאגען האט פאר קיין סם קיין מורא נישט... נא, זעה—ער האט אויפגעגעסען איינינע שטיקער ליקערס—נו, האסט זאגסטו יעצט!

אלטענהיים איז פאר שרעק אן א זייט אבגעטראטען.

— דו ביסט א שנעק! — האט סערנין זיך אבגערופען און אוועק.

(פארטזעצונג קומט).

רען אונטערהאַנדלונגען מיט די לוינ-וועבער דורכ'ן לוינוועבער-פערבאַנד און אזוי ווי דער פערוואַלטער האָט ערקלערט, אז ער קאָן זיך אַלײן אין דער זאַך נישט מעכטיגען, נאָר ער מוז אַנפרעגען דעם פאַבריקאַנט ה' אי-מלוזאָהן אין לאָדז אוי דאָס קאָן ערשט זײַ מאָנטאָג, דעריבער האָט דער לוינ-וועבער-פערבאַנד בּיישלאָסען, אז די לוינוועבער זאלען אפּליווערען די פאַר-טיגע סחורה ביז מאָנטאָג.

A. A.

אָזאָרקאָוו.

די מעג איז אין דער היעניגער חברה „מלבּיש-ערומים" פאַרגעקומען די שטי-וועל-טײלונג פאַר די אָרימע תלמוד-תורה-קינדער און אויך פאַר אָרימע לײַט. א דאַנק דער בעמיהונג פון די נבאים פון דער חברה „מלבּיש-ערומים" ה' ח. י. שאַלץ, ה' ל. זײַדערמאַן און ה' א. י. יאַקובאָוויטש, האָט די חברה האָט בלויז פופציג מיטגליעדער, וואָס צאָהלען זעהר ווייניג וואָכען-געלד, אין די הויפּט-שטיצע ב״שטעהט פון נדרים, חתונות, ברית'ן א. אז. וו. איז דורך זײ נעזאַמעלט געוואָרען א סומע איבער צוויי הונדערט מיט פופציג רובל. ס זענען צוטײלט געוואָרען בערך הונ-דערט פאָר שטיוועל.

— א דאַנק דער בעמיהונג פון ה' ד. כחינאָמאָוויטש, ד״ר ביכהאַלטער פון דער היעניגער יידישער לײַה-און שפּאַר-

קאַסע, צוזאַמען מיט ה' אָראָנאָוויטש איז הײַנט אַוועקגעשיקט געוואָרען קײַן אָדעס פאַר'ן פּאַלעסטינא-קאָמיטעט א סומע פון 64 רובל מיט 50 קאָפּ. פון קערות יום כפור. א דאַנק דער מעטיג-קייט פון די איבענדערמאָהנטע איז הײַ-יאָהר געזאַמעלט געוואָרען מעהר מיט 25 רובל 20 קאָפּ. ווי דאָס פאָריגע יאָהר.

א.—

פּאַביאַניץ.

א שטרייק פון האַנד-וועבער.

נעכטען האָבען אין אונזער שטאָדט פערשטרײַקט ביז 200 האַנד-וועבער פון מיכער, זײ פאָדערן געבעסערט 50 פּראָצענט.

ביז איצט האָבען די היעניגע וועבער געלעבט אין נויט. אז א וועבער פון א גאַנצער פאַמיליע האָט נישט געקענט מעהר פערדיענען ווי 3 רובל א וואָך.

עס איז צו האָפען, אז די פאַברי-קאַנטען וועלען דורכקומען מיט זײערע וועבער און נים דערלאָזען צו א ווײַ-טערדיגען שטרײַק.

א פּאַביאַניצער.

אַנגעקומענע סוחרים.

האָטעל „גראַנד" (פּעטריקויער-שטר.

הירשבאַנד, דאַטינער, הורנאָמאָווסקי, בראַו-מאַן, זאַנאַראָווסקי, קאָוואַרסקי, ליבאָוויטש און שמראַסבורגער—וואַרשאַ; קאָהן — טשענסטאָ-כאָוו; עליאַשאָוו—מאָסקווע; שרעדער—בער-לין; סאַרנאָ—פּראָצק.

האָטעל „גראַנד" (פּעטאַזש-מיער).

שענקער און קאַמען—ריגאַ; אַנע—לײַפּציג; ליבערמאַן, קאַרף; כעצראָן, טשערקאַסקי און זעמעל—יעקאַטערינאָסלאַוו; ראָזעלק—אָדעס.

האָטעל „וויקטאָריאַ".

באַבין—ריגאַ; וואַגמײַסטער—ראָוונאָ; קרײַ-נאָוויטש — לאָרקאָ; קאַלוסטיאַנץ — באַקו; גאַנקיעוויטש—קיעלץ; פּינס—מיער; דאַנסקאָי —אָדעס; ווייפּלאַו—נאַלטשין; משאַוושאַניד-

זע—טיפליס; ברויזבאַרד—אַרשאַ; פּערסשיץ— מאָהילעוו; אַססטערדעמסקי און סאַפּאָזשניקאָוו; שמעלצער, פּרושאַנאָווסקי און ציזפּלין—וואַר-שאַ; ווייסבלאַט און לאַפּשין — ניקאָלאַיעוו; זשילענאָוו—מאָסקווע.

האָטעל „פּאַלאַסט".

ניקיטין — טשענסטאָכאָוו; סיעטאַשקאָ — גראָדנאָ; גורסקי, גאָלדפּײן און וולאַדיסלאַוו— וואַרשאַ; ראַבינאָוויטש—ראַגאַטשעוו; זיסקינד—

קאַליש; גער — כמיעלניק; פרענקיעל—ראַט-נימשעוו; גורעוויטש — האָמעל; דאַיט—טאָ-מאַשאָוו.

האָטעל „סאַוואָי".

סאַנדאָמירסקי — סעוואַסטאָפּאָל; פינקעל-שטיין—סאָסנאָוויעץ; לעווינזאָהן—בערדיאַנסק; קאַלנטשוק און גאָלעמביעווסקי—סטאַווראָ-פּאָל; סאַלאָמאָן און צאַרפּין—מינסק; ראַבינאָ-וויטש—אָדעס; זילבערבערג—ניזשני-נאָווגאָ-

ראָד; זאַריצקי—וואָסילקאָוו; משערניאַכאָווסקי —יעקאַטערינאָסלאַוו; ליסיטשקין—אָרענבורג; סטיטשינסקי—סאַראַטאָוו; העללער—נאָוואָראָ-דאָמסק; מיכאַלעווסקי, גינער און פּאָדמשאַסקי —וואַרשאַ.

רעדאַקטאָר: י. אונגער.
ארויסגעבער: (ע. האַמבורסקי. (א. טענענבוים.

גרויסעס טעאַטער

אַנאָנס! דינסטאָג דעם 28 יאַנואַר / 10 פעברואַר 1914 צום בענעפיס

פון דער בעוואוסטער און בעליעבטער כאַראַקטער-שוישפּילערין מאַדאַם

מ. סיעראַצקאַ (באַריסאָוואַ)

ווערט געגעבען

אַ גרויסער הומאָריסטישער איינאַקטער אָוועגד

ס'ווערט געשפּילט מיט'ן אנטהייל פון די בעסטע קרעפטע פון אונזער אַנסאַמבעל מיט דער בענעפיציאַנטין אין די הויפּט-ראָלען פאָלגענדע קאָמישע אָפּערעטען

1) חינקע-פינקע — דער 1-טער אַקט. חינקע—די בענעפיציאַנטין.

2) פּופּבען — דער 2-טער אַקט — לאָרא—די בענעפיציאַנטין.

3) די קעכין אַלס אַקטריסע

אַ גרויסער לאַך-וואָדעוויל אין 1 אַקט מיט געזאַנג פון קוסטין.

די אויקאָמישע ראָלע „די קעכין"—די בענעפיציאַנטין.

4) אַ גראַנדיעזער דיווערטיסמענט

מיט אנטייל פון פרל. ס. אריעל, הערן מיכאַלעסקאָ, בולמאַן, לעבעדיעוו און די בענעפיציאַנטין.

אויספיהרליכעס אין די פּראָגראַמען.

בעמערקונג: יעדער איינציגער וואָס קויפט א בילעט חוץ גאַלעריע בעקומט גראַטיס א פאָטאָגראַפישעס בילד פון דער בענעפיציאַנטין אין פערשיעדענע פּאָזען אלס אָנדענקען.

גרויסעס טהעאַטער

דיר. י. זאַנדבערג.

היינט דאָנערשטאָג רוסישע פאָר-שטעלונג „די מאַרק דאַמע".

מאָרגען פרייטאָג צו נאַכט'ס ווערט געשפּילט צום דריטען מאָל די גרויסע קאָמישע אָפּערעטע, וועלכע איז איינע פון די גרעסטע געוויסען דער שלאָגער אין די גרעסטע אַמעריקאַנער טהעאַטערע, און וועלכע איז פאָריגען דינסטאָג אויף בולמאַנ'ס בענעפיס מיט אויך צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען ביים אויספערקויפטען טהעאַטער און ארויסגערופען א גרויסע צופריעדענהייט ביים צושויער

דער

משוגענער קינסטלער

די הויפּט קאָמישע ראָלע „חיים ציפּקעס"—ה' בולמאַן אין דער אָפּערעטע בעטייליגען זיך דאָס גאַנצע פערזאָנאַל אהנע אויסנאַהמע. אויספיהרליכעס אין די פּראָגראַמען. די איבעריגעבליבענע בילעטען בעקומט מען היינט נור אין דער קאַססע.

איבערמאָרגען שבת צוויי פאָרשטעלונגען:

1) נאָכמיטאָג 3 א ווייגער ביי זעהר ביליגע פּרייזען פון 20 קאָפּ. ביז 95 קאָפּ. ווערט געשפּילט צום 3-טען מאָל דאָס גרעסטע מייסטערווערק פון'ם פּאָפּולערען שרייבער ריכאַרד פאָסס איבערזעצט פון וו. זילבערבערג

דניאל דניאלי

די טראַגעדיע פון אמשומד.

2) שבת אבענדס האַלב 9. ??? לעזט פרייטאָג „לאָדזער טאַגעבלאַט".

טעאַטער „סקאַלאַ"

דירעקציאָן י. אַדלער, ה. סעראַצקי

אַנאָנס! מיטוואָך דעם 1' (9') פעברואַר וועט פאָרקומען דער בענעפיס

— בילעטען שוין צו בעקומען.

היינט דאָנערשטאָג וועט גע-שפּילט ווערען מיט אנטייל פר.

עמיליע אַדלער

פון דער כאַראַקטער-שוישפּילערין פר.

די וואָהרע קראַפט

יערמאַלינא-ווייסמאַן

עס וועט געשפּילט ווערען —די בעוואוסטע פּיעסע—

„דער טינער", דירעקטאָר י. וויגאַקור. דעקאָראַטאָר בלאַך.

אין 4 אַקטען פון יעקב גאָרדין רעזשיסירט דורך יוליוס אדלער.

פרייטאָג צו-נאַכטס כל נדרי — שבת-צו-נאַכט האַלמס!

שבת 8 נאָכמיטאָג ביי ביליגע פּרייזען שערלאָק — די יודישע נשמה

צום שלום וועט די בענעפיציאַנטין לייענען שלום עליכם'ס מאָנאָלאָג דאָס טעפּע. געשעפטס-פיהרער ס. קופּערמאַן.

דר. ל. פּריבולסקי

פּאָלודניאָווא 2. טעל. 13-59.

ספּעציאַל-אַרצט פיר הויט, ווענעריש און האַאַר-קראַנקהייטען עט מענער-שוואַכע אויף קאָסמעטישע פעלער. בעהאַנדלונג נאָך עהרליך האַטא 606=4'9 עהנע בערופס שטערונג. טריפּער-היילונג אהן שפּריצעוואַניעס. היילונג מיט עלעקטרי-ציטעט אונד וויבראַציאָנס-מאַסאַזש. שפּרעכ-שטונדען פון 9—1 אונד 4—8 פיר דא-מען 5—6.

ד״ר זילבערשטראָם

Dr. J. Silberstrom

אַרדינ. אים אַסבולאַט. פון ראָטשילד-שפּיטאַל

12 זאַוואַדזקאַ 12

הויט געשלעכטס אונד ווענעריש קראַנק-הייטען. (בעהאַנדלונג מיט עהרליך-האַטאַ 606—914) ערצטליכע קאָסמעטיק. ווענטערונג לעסטיגער האָר, פלעקען א. ז. וו. 12—2½ 5—8 גאַנץ 11—4

נור עכט אין ווייסע דאָזען בעסטער שוה-פּוץ מאַכט דאָס לעדער שפּיגעל-בלאַנק, ווייך און וואַסערדיכט. חעמ. פאַבר. ווערקע לובשינסקי עט קאָמפּ. אַקצ.-געז. פערטרעטער גיסטאַוו ראָזענטהאַל וואַרשוי—לאָדז.

1300 10 8

ביים טאַמבאַרירער בערנער

זאַכאָדניאַ 33 ווירד געזוכט נעהערינס.

4104 2 1

אַיין יונגער-מאַן 3 3 4059

מיט קוויציאַן ווירד פיר איין אַגענט-געש-עפט געזוכט. צו ערפאַהרען פּעטריקויער שטר. 145 וו. 30 פון 2 ביז 3 פאָרמיטאָג און פון 7 ביז 8 אוהר אבענדס.

Хаимъ Аронъ Нусеновъ Розенштейнъ потерялъ свой паспортъ, выдан г. Петроковъ. Отдать въ полицію 4106

חירורגישער פעלדשער

מ. ראָזענצווייג

בעגעבט זיך ווײַטער מיט דער פעלדשער-פּראַקסיס

געוועזען מעהרערע יאָהרע פעלדשער אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאַל. היילט וועאַרצע אָלער אַרט אהנע אָפּעראַציאָן נאָך מעטאָדע פּראָפעסאָר ביער. 4092

וואָסכאָדניאַ 29, טעלעפ. 31-80.

פון אויסלאַנד צוריקגעקעהרט

דר. לעווקאָוויטש

הויט וועגערישע בלאָזען-לײַדען אונד מאַנער שוואַכע. ביי סיפיליס 606—114

טריפּער - היילונג אהן שפּריצעוואַניעס

דזיט א נײַע מעטהאָדע) קאָנ...

נער שטר. 12 נעבען זעלינג מאַמאַשער שפּרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאָכמ. דאַמען פון 5 6

מאַסאַזשיר און קורבאָדען-מייסטער

יוליוס סלאָדזינסקי

לאָדז, ווידזעווסקאַ 54, ה. 4

לאַנגיעהריגער מיטאַרבייטער ערשטער קור אַנשטאַלטען דעס אין- און אויסלאַנדעס, איבערנימט יעדע אַרט מאַסאַזש בײַ לעה-מונג און מענערשוואַכע און קאַלטע אָבּ-רייבונגען. שילער פון פּראָפעסאָר זאַבלאָ-דאָווסקי בערלין.

4050 4

הײַנט

קענען שוין די לעזער פון „לאָדזער טאַגעבלאַט", וועלכע שטעלען צו 10 קופּאָנס, בעקומען דעם

2-טען באַנד פון דער

יודישער געשיכטע

פון פּראָפעסאָר גרעץ,

וועלכע מיר גיבען אונזערע לעזער יעדע 2 וואָכען אלס שפּאָט ביליגע פּרעמיע צו 20 קאָפּ. פאַר א באַנד. דער באַנד וועט האָבען פאָלגענדען אינהאַלט:

1) נאָך דער ערמאָרדונג פון דער קעניגין עתליה.
2) יהואש אלס קעניג פון יהודה.
3) די מלחמות פון יהודה און ישראל.
4) דער מאָרד פון נביא זכריה.
5) די צײַט פון יואל הנביא.
6) די פערזאַמלונגען אַרום ירושלים.
7) ישעיהו הנביא און זײַן נביאות.
8) די הערשאַפט פון אשור.
9) קעניג יחזקיהו און זײַן פיהרונג.
10) סנחרב קעניג פון אשור.
11) סנחרב'ס קריעגס-צוג אויף ירושלים.
12) די גרויסע מפּלה פון סנחרב'ס מיליטער.
13) יונה הנביא.
14) קעניג מנשה'ס שרעקליכע מעשים.
15) די פערשווערונג געגען קעניג אמון.
16) צפניה הנביא'ס וואָרנונגען.
17) די ווײַטערע קעניגע פון יהודה.
18) די צײַט פון ירמיהו הנביא.
19) די מיליטער-אָרדנונג פון קעניג יהויכין.
20) די צײַט פון נבוכדנצר קעניג פון בבל.
21) די ערשטע בעלאַגערונג פון ירושלים.
22) די שרעקליכע לאַגע פון די יודען.
23) די בעראַבונג פון בית-המקדש.
24) די יודען אין געפאַנגענשאַפט.
25) קעניג צדקיהו ריעצטער קעניג פון ירושלים.
26) די אינערליכע מהומות אין יהודה.
27) דער חאַלדעאַישער יאָך איבער די יודען.
28) דער אויפשטאַנד פון די יודען געגען בבל.
29) נבוכדנצר'ס גרויזאַמקייט.
30) די צווייטע בעלאַגערונג און דער חורבן פון ירושלים.
31) די ערמאָרדונג פון פירשט גדליהו בן אחיקם.
32) די גלות-בבל.
33) יחזקאל הנביא'ס אויפמונטערונגען פון פאָלק.
34) בבל'ס מפּלה דורך די פּערסער.
35) כורש מלך פרס גיט יודען פרײַהײַט.
36) דער צוריקקעהר פון יודען קײַן ארץ ישראל.
37) דאָס בויען פון 2-טען בית המקדש.
38) קעניג דריוש און זײַן גוטע בעציהונג צו יודען.
39) די נביאים חגי, זכריה און מלאכי.
40) עזרא הסופר דער גײַסטיגער יודישער פיהרער.
41) דאָס בענײַען פון בית המקדש.
42) די נאַציאָנאַלע אויפלעבונג צווישען יודען.
43) די שמחה און פעסטליכקייטען אין לאַנד.
44) דער יודישער פירשט נחמיה.
45) די נײַע תקופה אין ארץ ישראל.
46) דאָס שטערען פון געמישטע חתונות.
47) די נײַע פעסטונגען אין ארץ ישראל.
48) די בענײַאונג פון די מויערן אַרום ירושלים.
49) נחמיה'ס אויפרוף צוריקצוקעהרען נאָך ארץ ישראל.
50) נחמיה אלס פאָלשטענדיגער פערטרעטער פון די פערזער אין ארץ ישראל.
51) דער פּעריאָד פון די „סופרים".
52) די נײַע סעקטע „שומרונים".
53) די אינטריגע פון די שומרונים געגען יודען.
54) סנבלט אלס פיהרער פון די שומרונים.
55) דער טעמפּעל פון די שומרונים אויפ'ן באַרג גריזים.
56) די אײַנפיהרונג בײַ יודען פון כתב אשור.
57) דער וועלטס-הערשער אלעקסאַנדר מוקדון.
58) אלעקסאַנדר'ס גוואַלדיגע מלחמות.
59) אלעקסאַנדר'ס פּערליכער אײַנצוג נאָך ארץ ישראל.
60) דער וועלטענער כבוד וואָס יודען האָבען איהם אָנגעטאָן.
61) אלעקסאַנדרס גוואַלדיגע מלחמות.
62) אלעקסאַנדר'ס לעבען און טויט.
63) די צופאַלונג פון דער הערשאַפט „מוקדוניא".
64) די גרינדונג פון דער „סיריש-גריכישער" דינאַסטיע.
65) תלמי מלך מצרים און די יודען.
66) תלמי'ס הערשאַפט איבער יהודה.
67) סילייקוס אלס פעלדמאַרשאַל.
68) די מלחמות צווישען די מוקדונישע פירשטען.
69) תלמי דער צווייטער און די יודען.
70) די ראָלע פון די כהנים גדולים.
71) די בעזעצונג פון אלעקסאַנדריע דורך יודען.
72) די כנסת הגדולה און איהר ווירקען.
73) שמעון הצדיק אלס פאָלקס-פיהרער.
74) די דאַמאָליגע אונגאָרמאַלע עפּאָכע.

דער באַנד, וועלכער האָט 160 דרוק-זײַטען קאָסט פיר אונזערע לעזער

נור 20 קאָפּ.

אַדמיניסטראַציע „לאָדזער טאַגעבלאַט"

ODEON

הײַנט און מאָרגען צום לעצטען מאָל צו געוועהנליכע פּרײַזען

קלעאָפּאַטראַ

אין 7 טײַלען.

אין אַלערנעכסטער צײַט.

די סענסאַציע פון 20-טען יאָהרהונדערט

דער שפּרעכענדער

פילם

אין

CASINO

ווין-פּעסער (דעמבאָווע)

איזט ביליג צו פערקויפען. צו ערפאַהרען פּשעיאַזד 39 № וו. 8, פון 10 ביז 3 מיטאָג.

בײַ

בלייכזוכט, בלוטאַרמוט

שוואַכע-צושטענדען און רעקאָנוואַלעסצענץ עמפּפעהלט זיך דער געברויך פון

Sanguinal Krewel

אין פּילענפאָרם א פלאַש 12 פּילען, אין פליסיגקייט פאָרם פון סאַנגואינאַל-ליקואָר צו 300 g.

די סאַנגואינאַל-פּרעפּאַראַטע צייכנען זיך מיט דעם אויס, וואָס זיי זענען אויסערגעוועהנליך גוט אײַנ-צונעהמען, ווײַל דער שוואַכסטער מאָגען קען זיי פערטראָגען, זיי רייצען דעם מאָגען ניט, און רופען ניט ארויס קיין פערשטאָפּונג, קיין קאָפּשמערץ און קיין שום שעדיגונגען.

פערטרעטער:

S. Rosciszewsky & J. Kirchmayer, Warschau, Bracka 6 Karl Schwind, Odessa, Kanatnaja 55. Rud. Zech, Riga, Paulucci-strasse 3, Postfach № 608.

אום זיך צו היטען פון א טעות, זאָל מען איבעראַל אכטונג געבען אויף די מאַרקע סאַנגואינאַל קרעוועל.

אַדוואָקאַט נ. ווײַנבערג

וואָהנט יעצט

77 דלוגאַ 77

שפּרעכשטונדען ביז 11 פריה און 2 ביז 10 אבענדס. 5006 4

קאָמפּאָזיטאָר און מוזיקלעהרער

ז. זילבערטס

איז אויס מאָסקווי צוריקגעקעהרט. גיט אונטערריכט ספּעציעל אין שטימען-ביל-דונג, קלאַוויר, טעאָריע, האַרמאָניע און פולען קורס פון קאָמפּאָזיציאָנען. וואָהנט דזיעלנאַ 41. עמפּפאַנגט פון 11 ביז 1 און פון 4 ביז 7. 5072 10

Ицхокъ Мошковичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. магистр. гор. Лодзи. Отдать въ полицію. 4076 3 2

Ицекъ Лейбъ Перельсфатеръ потерялъ свой паспортъ, выдан. маг. гор. Сохачева, Варшав. губ. Отдать въ полицію. 3 3

אַיין נראַכטעס געשעפטס-לאָקאַל

אונד אייניגע העלליכע וואָהנונג מיט אַלע בעקוועמליכקייטען איזט פאָם 1 יולי צו פערמיעטען צעגעלניאַנאַ 7. 4092 3 2

געגען בעלאָהנונג.

מעה נדינ פון זאַוואַדזקאַ 10 ביז פּעטרי-קויער 16 איז פערלוירען געוואָרען א בעזאַצטע ציכעל מיט שפּיצען מיט די לית. „R. C." מ'בעט דעם עהרליכען פינדער אבצוגעבען געגען בעלאָהנונג בײַ לעווין זאַוואַדזקאַ 10.

שנײַדער-געזעלען אונד האַנד-נייערס צו אקרויטשע ארבייט ווירד געברויכט נעווראָר גאַס 11 בײַ קאַרפּ. 4105

הײמישע פרישע מיטאָג

בײַ א בעסערער יודישען פאַמיליע צו בעקומען פון 12 ביז 3 אוהר בײַ ה' אבראַמאָוויטש. זיעלאַנאַ 5-7, וואָהנונג 28. 4097 10 1

מעבעל 4044

פון 3 צימער און קיכע, בעשטעהענד אויס שענק, בעטטען מאַטראַצען, קרעדענץ, טיש, שטיהל, שפּיעגעל, אָטאָמאַנע, שרײַב-טיש, וואַנדאוהר, וואַשטיש, ווי אויך לאָמפּען, גאַרדינען, גראַמאָפאָן מיט פּלי-טען נאָך א. ז. וו. צוליב אבריזע זאָ-פאָרט צו פערקויפען. אויף פּאָלודניאָוואַ 24 וו. 1 אין טויער פאָרנער רעכטס.

ס'איז פערלוירען געוואָרען

א טאַשען-בוך מיט א וועקסעל אויף 100 רובל, איינגעשטעלט ווינגלאַנד קאָקוסער אָרדע יאַן קאָוואַלסקי, צאָהלבאַר אין טשענסטאָכאָוו דעם 25/4 ג. ס. דער עהרליכער פינדער ווערד געבעטען אבצו-געבען בײַ מ. קאָוואַלסקי, שרעדניאַ 55 עס ווירד פיר אונגילטיג ערקלערט. 4099 3 1

א גרויס צימער

מיט פראָנט אײַנגאַנג פון די טרעפּען, גע-אײַגנעט פיר קאָנטאָר אָדער סקלאַד, קען אויך זײַן פאַר וואָהנונג וואָפאָרט צו פערמיעטען פּאָלודניאָוואַ 6. וו. 5. 4098 1

צו פערמיעטען

וואָפאָרט א 3 פענסטעריגעס פראָנטצימער מיט עלעקטריש ליכט, געאײַגענעט פאַר אלעס פּעס-ציגאָפער 8. צו ערפאַהרען דאָרט-זעלבסט בײַם וועכטער. 10 5

ס'ווירד געזוכט

אַיין מענש דער אין דער קאָלאָניאַל אונד טאַבאַק-בראַנזשע בעקאַנט איז אין זגיערזש בײַ ליפּשיץ. 4105 1

א בוכהאַלטער

ווערט געזוכט, וועלכער האָט שוין פּראַקטיצירט, און אין דער רוסישער, דײַטשער און יודישער שפּראַכע מעכטיג איז. אָפערטען מיט געהאַלטס-אַנשפּרוך און ווי לאַנג איהר אין „לאָדזער טאַגעבלאַט" אונטער „T." 1014

מעבעל

שראַנקצימער: בעטען, מאַטראַצען, גאַרדע-ראָבען, וואַש-טיש אונד נאַכט-טישע. שפּײַזע-צימער: קרעדענס, אָטאָמאַנע, טיש. שטיהלע וואַנד-אוהר. סאַלאָן-מעבעל: מאַגאַניע, קאַ-בינעט. סקווערקאָווע שטר. 5 וואָהנונג 9, 3075 6 5